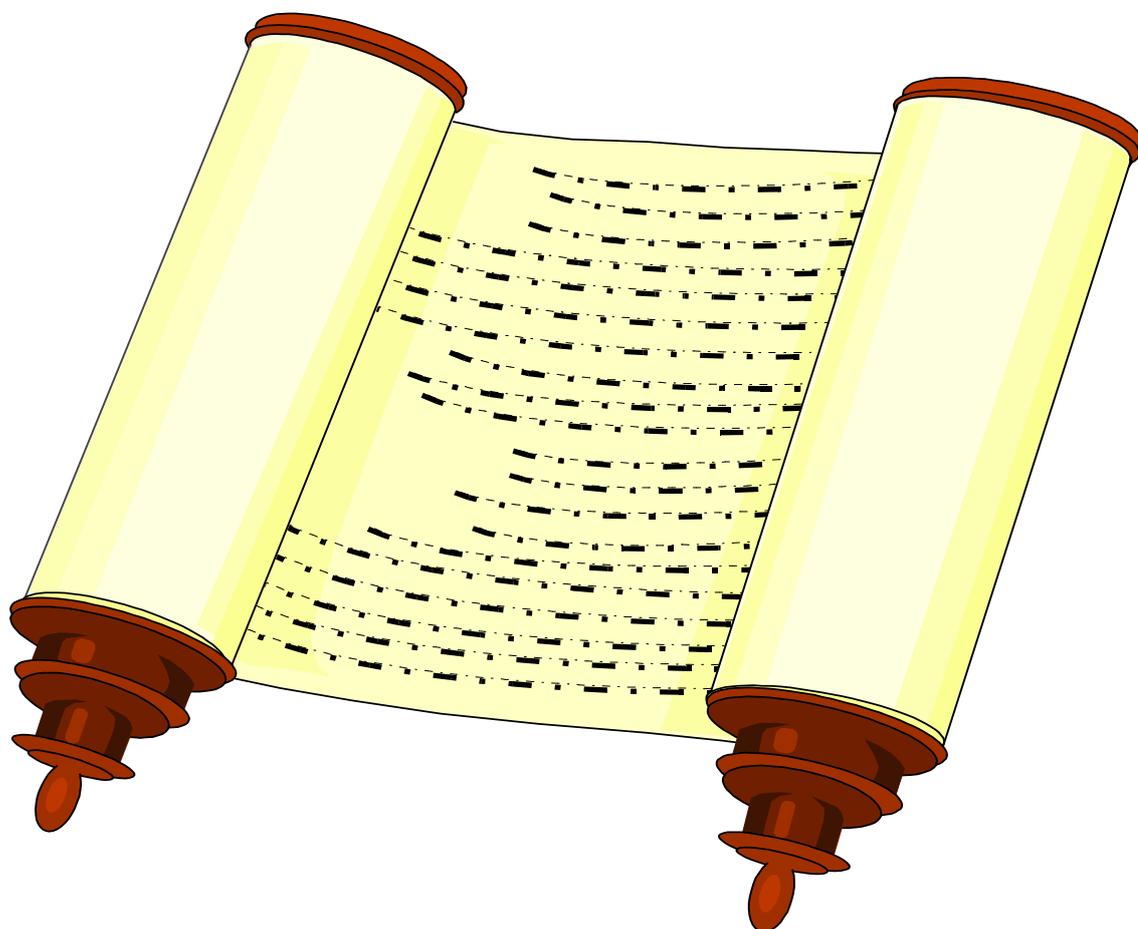

”בני ציון”

פרד”ס התורה

פשוט וברור

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים" רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" 🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:07

עֲרַשׁ"ק כג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב וּמִתּוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת צוֹפִים" (תהילים יט', יא')

עַל הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ בַּתְּהִלִּים: "הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב וּמִתּוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת צוֹפִים". וְצִרִיף לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֵן, מְדוּעַ הַמְשִׁיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה גַּם לְזָהָב וְגַם לְדָבֶשׁ? וַיֵּאָר מֶרֶן הַ"חֶפֶץ חַיִּים" זִיע"א וְאָמַר, שְׂבַענִינֵי הָעוֹלָם הֵנּוּ יֵשׁ דְּבָרִים הַיִּקְרִים מְצַד שׁוּוֹיִם, כְּמוֹ כֶּסֶף, זָהָב, אוֹ אֲבָנִים טוֹבוֹת. וַיֵּשׁ גַּם דְּבָרִים שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים מְצַד טַעֲמָם הָעָרֵב לְחִיָּה, כְּגוֹן דָּבֶשׁ אוֹ מִינֵי מִתִּיקָה. אוֹלָם, מוֹסִיף הַ"חֶפֶץ חַיִּים", מַעֲלוֹת אֱלֹה שׁוֹנוֹת זֶה מִזֶּה. שְׁכֵן מָה שֵׁשׁ בְּזָה אֵין בְּזָה, הַזָּהָב אֵינוֹ עָרֵב לְחִיָּה וְהַדָּבֶשׁ אֵינוֹ שׁוֹה מְמוֹן רַב. אֲבָל לֹא כֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה – אוֹמֵר הַ"חֶפֶץ חַיִּים" – יֵשׁ בָּהּ אֶת שְׁתֵּי הַמַּעֲלוֹת גַּם יַחַד. דְּהֵינּוּ, שְׁשׁוּוֹיָה רַב מְאֹד, יוֹתֵר מְזַהֵב וּמְפֹז, וּמִתִּיקוּתָהּ רַבָּה יוֹתֵר מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת צוֹפִים. וַיְדוּעַ, אוֹמֵר הַ"חֶפֶץ חַיִּים", שֵׁשׁ בְּטַבַּע הַדָּבֶשׁ כַּח מִתִּיקוּת כַּח גְּדוּל, עַד שֶׁאֵם יְפוּל דְּבַר מְאֹכֵל, כְּגוֹן לֶחֶם אוֹ בָּשָׂר לְתוֹךְ הַדָּבֶשׁ וַיִּשְׁהָה שֵׁם זְמַן רַב, יִתְבַּטֵּל וַיִּהְיֶה בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן בְּעַצְמוֹ לְדָבֶשׁ. וּמִטַּעַם זֶה כְּתוּבוֹ פּוֹסְקִים רַבִּים שֶׁאֵם נָפַל בְּתוֹךְ הַדָּבֶשׁ דְּבַר אִיסוּר גְּמוּר, לְאַחַר שֶׁנִּבְלַע וְהִתְעַכַּל בְּדָבֶשׁ, חוֹזֵר הַדָּבֶשׁ לְהִיּוֹת הֵיטֵר גְּמוּר.

וּמִשׁוּם כֵּךְ הַמְשִׁיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת כַּח מִתִּיקוּת הַתּוֹרָה לְדָבֶשׁ. שְׁכֵן, אֵם הָאָדָם שׁוֹקֵד הָאָדָם עַל הַתּוֹרָה וּמִתְדַבֵּק בָּהּ כְּרֵאוּי, אֲפִילוֹ אֵם טַבַּע נִפְשׁוֹ הֵיךְ מִתְחַלֵּה רַע מְאֹד, כַּח הַתּוֹרָה מְטַהְרֵוּ וּמְקַדְּשׁוּ, וְנִהְפֵךְ הוּא לְהִיּוֹת אִישׁ טָהוֹר מְמִשׁ! בְּעֲנִין זֶה מְסוּפָר עַל עֲכָבֵר שֶׁנִּפְלֵ אֶל תּוֹךְ חֲבִית דָּבֶשׁ, וְשָׁהָה שֵׁם זְמַן רַב, עַד שֶׁנִּתְעַכַּל, וּכְעַת אֵין מוֹצְאִים הֵיכָן הוּא. וְשִׁלְחוּ לְשֹׂאוֹל אֶת רַבְּנוֹ אֲבָרְהָם אֲבֵן עֲזָרָא זִיע"א מָה הַדִּין? הָאֵם הַדָּבֶשׁ נֶאֱסָר בְּאֲכִילָה אוֹ לֹא? הַשֵּׁיב רַבִּי אֲבָרְהָם תְּשׁוּבָה, שֶׁהַדָּבֶשׁ מוֹתֵר לְלֹא כֹל חֲשֵׁשׁ, כִּיּוֹן שֶׁכַּח הַדָּבֶשׁ הוּא כֹּאֵשׁ שׁוֹרְפָת, וְכִבֵּר הַפֶּךְ הַכֹּל לְהִיתֵר. קִבְלוּ הַשׁוֹאֲלִים אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, וְשִׁלְחוּ שׁוֹב פְּלוּל דְּבָרִים, הָאֵם לְהַסְתַּפֵּק בְּדָבָר? קִבְלוּ רַבִּי אֲבָרְהָם אֶת מַכְתָּבְכֶם, וְהַשֵּׁיב שְׂאִין לְחוּשׁ, וּמִכָּל צַד שִׁיבְחֵנוּ אֶת הַדְּבָר הוּא מוֹתֵר, וְלִרְאִיָּה כְּתַב לָהֶם כֶּךְ (בְּטַבְלָה): **פְּרָשָׁנוּ** (=הַפְּרוּשׁ הוּא), **רַעְבַּתָּנוּ** (=הַעֲכָבֵר הַרַעְבַּתָּנוּ) **שְׂבַדְבֶּשׁ** (=שֶׁנִּפְלֵ לְדָבֶשׁ), **נִתְבַּעַר** (=הַתְּכַלָּה) **וְנִשְׂרָף**. עַל-כֵּן הַדָּבֶשׁ מוֹתֵר הוּא. רְאֵה טַבְלָה:

פ	ר	ש	נ	ו
ר	ע	ב	ת	נ
ש	ב	ד	ב	ש
נ	ת	ב	ע	ר
ו	נ	ש	ר	פ

הֵנָּה, אָמַר לָהֶם, מִכָּל צַד שֶׁתְּקַרְאוּהוּ, יִשָּׂר וְהִפּוּד, מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה וּמִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, וְתִבְחַנּוּהוּ, יִתְקַבַּל הֵיטֵר גְּמוּרוּ!

"שָׂאוּ אֶת רֵאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֶם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגָּלְתֶּם"

עַל הַכְּתוּב "שָׂאוּ אֶת רֵאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...כָּל זָכָר לְגִלְגָּלְתֶּם", מְפָרֵשׁ רֵשׁ"י: (מִנִּין/סְפִירַת יִשְׂרָאֵל הִיא עַל-יְדֵי) "גִּלְגָּלְתֶּם" – עַל-יְדֵי שְׂקָלִים, בְּקַע (כֶּסֶף) לְגִלְגוּלְתֶּם (=לְכָל רֵאשׁ). אוֹלָם, הִרָה"ק רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ'נֶסֶק זִיע"א כּוֹתֵב ("נִשְׂא"), בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "הַצְדִּיק הוּא מַעֲלָה אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְהוּא נוֹשֵׂא אוֹתָם עַל-יְדֵי דְבִקּוּתוֹ וְקְדוּשָׁתוֹ, וְעַל-יְדֵי כֶךְ הוּא מְקַרֵּב אוֹתָם לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְזֶה

נקרא 'נשיאות ראש'. לכן צוה השם, שנשיאות הראש היא יתנהג ("לגלגלתם") – לפי הגלגולים. וזאת, כי הצדיק, היודע גלגולי הנשמות, יכול לדעת איזה איש יש לו נשמה קדושה, או מאיזה עולם נשמתו נלקחה. ומשה ואהרן היו במדרגה זו, וידעו גלגול הנשמות, לכך צוה אותם השם יתברך, ברוך הוא: 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל... לגלגלתם'. פירוש: לפי גלגול הנשמות, כן תשאו/תעלו אותם למעלה".

ואכן, על הרה"ק רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א מסופר רבות על כל מיני אנשים שראה והבחין את שרש נשמתם וגלגולם, ובכך הביא לתיקונם, כפי שפרש כאן: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל... לגלגלתם" – לפי גלגול הנשמות, כן תשאו/תעלו אותם למעלה".

הנה דוגמא, אחת מני רבות, איך צדיק יסוד העולם מביא לתיקונה של נשמה: פעם, בעיצומה של אחת הנסיעות שערך רבי אלימלך עם סגל נבחר מתלמידיו, הבחינו הנוסעים באדם הרץ אחרי העגלה, ומתאמץ להשיגה. בעוד התלמידים מסתפקים בינם לבין עצמם, האם הבחין גם הרבי בכך, והאם צריך להסב את דעתו הקדושה לכך. נענה רבי אלימלך, והורה לעגלון לזרוז את הסוסים, ולהגביר את מהירות הנסיעה – דבר שמעולם לא נהג. מעתה, כבר נהיר היה לתלמידים, כי דבר האיש הרץ בעקבות העגלה אינו נסתר מעיני הרבי, וכי יש קשר בינו לבין ההוראה להגביר את מהירות הנסיעה. אך עם הגברת מהירות הנסיעה, הגביר גם האיש את מהירות ריצתו, ורץ כצבי בעקבות העגלה המתרחקת. אבל הרבי, כמו לא שת לבו לזאת, הורה על הגברת מהירות הנסיעה. מרגע לרגע צברה העגלה מהירות נוספת, הסוסים דהרו ודאו פנשרים, ולעיני התלמידים הצופים לאחור מעל העגלה נתגלה מחזה יוצא מגדר הטבע: האיש רץ בעקבות העגלה בכוחות על-אנושיים, כשהוא מדביק כמעט במהירותו את העגלה הפורחת. אך אל העגלה לא הגיע. לאחר רגעים ארוכים של ריצה על-טבעית זו, אפסו כוחותיו של האיש, והוא פרע תחתיו ונפל על האדמה. אך גם עתה לא הורה הרבי לעצור.

בהגיעם אל המלון לא יכלו התלמידים להתאפק, ובקשו מרבים להסביר להם את פשר המהירות בה נמלטו מפני האיש אשר כה בקש להשיגם. נענה הרבי וגלה להם לאמור:

"אותו האדם אשר ראיתם, לא מבני העולם הזה היה. זה לו כעשר שנים ששבק חיים לכל חי. בראשית ימי חייו היה הלה תלמיד חכם, אך באחריתו יצא לתרבות רעה. כאשר דנו את דינו לפני בית הדין של מעלה, נמצא חיב מעיקר הדין לשוב ולרדת בגלגול נוסף לעולם הזה. אולם, מסיבות שונות, המירו לו את עונש הגלגול בתעיה במשך עשר שנים ב"עולם התוהו". מני אז, נעה ונדה נשמתו בעולם, מלוכשת בגוף דמויני בלבד, כשאף לו עצמו נראה כי הינו חי. מדי פעם מזדמן לו לפגוש בעגלה שאחד מצדיקי הדור נוסע בתוכה, ואז, רץ הוא אחריה בכל כוחותיו, כשנשמתו מפרפסת להשיג את הצדיק, כדי לבקש מלפניו כי יפעל לתיקון נשמתו. ובאמת, תיקונו הוא בכך, שאינו מצליח להשיג את הצדיק, ונותר עקב כך בעוגמת נפש מרובה.

היום מלאו עשר שנים לריצוי עונשו הקשה, ולכן היתה ריצתו היום אחרי עגלתנו עד למעלה מכוחות אנוש. הפעם, מלבד עוגמת הנפש שהיתה לו, נפל גם ארצה באפיסת כוחות, כפיכול, ובכך הושלמה סאתו לבוא אל תיקונו השלם. עתה, סים רבי אלימלך ואמר: "הבה נשתה לחיים" לעלייתה של אותה נשמה למקומה הראוי..."

"כאשר יחנו כן יסעו"

על הכתוב בפרשת במדבר (ב', יז) "כאשר יחנו – כן יסעו", מעירים חכמי ישראל, שעל היהודי לדאוג למנוחת גופו ונפשו בין עבודה לעבודה ובין נסיעה לנסיעה. כיון שאם אין האדם נח פראוי בהפסקות שבין עבודה לעבודה, סופו שמפסיד הוא יותר ממה שמרויח, מעבודתו המאומצת בלא הפסק. בענין זה מספרים חסידים, שהצדיק רבי שמואל שמלקי הורוביץ מניקלסבורג, נהג ימים רבים לישון שינה קצרה, כשהוא נשען על שלחנו, ומחזיק גר דולק בין אצבעותיו. כל זאת עשה, כדי שיתעורר בשעה שהגר ידעף ושלחבתו תגיע עד לקצה אצבעותיו. פעם בקר אצלו הצדיק הנודע רבי אלימלך מזלינסק, ולאחר שיחה ארוכה עלה בידו לשכנע את רבי שמואל שמלקי, שיאות לשכב במיטה, כדרך הבריות, בלא להחזיק גר בשעת השינה. ואמנם, משנרדם הצדיק במיטתו, סגר רבי אלימלך את חלון החדר, וכסה את מארחו בשמיכה חמה, וכך ישן רבי שמואל שמלקי שינה ארוכה ונעימה עד הבקר... וכשהקיץ משנתו למחרת, חש רבי שמואל שמלקי שמוחו צלול מאד, ואמר לאורחו: מעתה הוברר לי, שגם על-ידי שינה במיטה אפשר לעבוד את הבורא יתברך...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתּוֹ לָכֶם רְחִמִים" רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרַשׁ"ק כַּג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) יְצִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שְׁמָעָה אֱלֹהִים רַנְתִּי הַקְּשִׁיבָה תִּפְלְתִי... אֲגוּרָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים" (על פי "אֲוִרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל הַחַיּוּב שֶׁל כְּתִיבַת חִידוּשֵׁי תּוֹרָה, כְּתוּב בְּסִפֵּר "הַחֲסִידִים" (תק"ל), שְׁכָל מִי שֶׁהִקְבִּה גְלָה לּוֹ חִידוּשֵׁי תּוֹרָה, וְאִין הוּא כּוֹתֵבם – הָרִי הוּא גּוֹזֵל מָה שְׁגִילּוֹ לּוֹ. שְׁהָרִי, הִקְבִּה גְלָה לּוֹ אֶת חִידוּשֵׁי הַתּוֹרָה, כְּדֵי שְׁיִכְתּוּב וַיִּפְרָסם אוֹתָם לְבָנָיו – לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

נִמְצָא מְזֵה, שְׁכָל מִי שְׁלֹמֵד תּוֹרָה וּמְחַדֵּשׁ דְּבָרִים, וְאִינוּ כּוֹתֵבם – הָרִי זֶה "מִצְוָה הַבָּאָה בְּעֵבֶרָה". שְׁכֵן, הוּא גּוֹזֵל אֶת הַחִידוּשׁ לְעִצְמוֹ.

(מִצְוָה הַבָּאָה בְּעֵבֶרָה, כְּגוֹן, שְׁמִבְרַךְ עַל לִוְלֵב גּוֹזֵל. וְאִין אִין הָאָדָם יוֹצֵא בְּמִצְוָה זֶה יְדֵי חוֹבָה).

וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה ס"א): "כִּי אֲנִי ה' אֹהֵב מִשְׁפָּט, שֵׁנָא גּוֹזֵל בְּעוֹלָה", וּפְרַשׁ הַמְדָּרֵשׁ (תְּנַחוּמָא צו'): "אֶמַר הִקְבִּה: כְּשֶׁתְּהֵא מִקְרִיב לְפָנַי (קִרְבָּן), תִּהְיֶה כְּאָדָם הָרָאוּשׁוֹן, שְׁלֹא הָיָה גּוֹזֵל מֵאַחֲרִים, שְׁ(הָרִי) הוּא הָיָה יְחִידִי בְּעוֹלָם. כִּךְ אֶתָּה לֹא תִהְיֶה גּוֹזֵל לְבְרִיָּה. (ו) לְמָה? 'כִּי אֲנִי ה' אֹהֵב מִשְׁפָּט, שֵׁנָא גּוֹזֵל בְּעוֹלָה'."

עַל-פִּי הָאֱמוּרָא יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין מָה שְׁאֱמַר דּוּד הַמְלִךְ (תְּהִילִים מ' ו'): "זָבַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ, אֲזַנִּים כְּרִיתָ לִי, עוֹלָה וְחֲטָאָה לֹא שְׁאַלְתָּ. אִזְ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בְּמַגְלַת סִפֵּר כְּתוּב עָלַי. לְעִשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חִפְצָתִי...".

שְׁהִנֵּה, כִּידוּעַ, בְּזִמְנָן הִנֵּה שְׁבִיַת הַמִּקְדָּשׁ חָרַב, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יִשְׁנָן הָרַבָּה מִצְוֹת שְׁאִין לָנוּ אִפְשָׁרוֹת לְקִיּוּמָן, כְּגוֹן הַקְּרִבַת קוֹרְבָנוֹת וְכִדּוּמָה. אוֹלָם, חו"ל נִתְּנוּ לָנוּ עֵצָה לְכַךְ, וְהִיא, שְׁיַעֲסוֹק הָאָדָם בְּתוֹרָה בְּ"פְרַשְׁת הַקּוֹרְבָנוֹת", וְאִזְ נַחֲשֵׁב לּוֹ כְּאִילוֹ הַקְּרִיב קוֹרְבָנוֹת, כְּמוֹ שְׁשִׁנֵּינוּ בְּגִמְרָא בְּמִסְכַּת מְנַחוֹת (ק"י, ע"ב): "אֶמַר רִישׁ לְקִישׁ: מֵאִי דְכְּתִיב (=מֵהִי כּוֹנֵת הַפְּתוּב וַיִּקְרָא ו', לז): 'זֹאת הַתּוֹרָה לְעֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֲטָאת וְלֵאשָׁם?' – (וּמְשִׁיב): כֹּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה – כְּאִילוֹ הַקְּרִיב עֹלָה, מִנְחָה, חֲטָאת וְאֵשָׁם... אֶמַר רַבָּא: כֹּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה – אִינוּ צָרִיךְ לֹא עֹלָה, לֹא חֲטָאת, וְלֹא מִנְחָה, וְלֹא אֵשָׁם."

מִבּוֹאֵר מְכָאן, כִּי סְגוּלַת הַתּוֹרָה הִיא, שְׁכָל הָעוֹסֵק בָּהּ – כְּאִילוֹ קִים בְּפוּעַל אֶת כֹּל מָה שְׁלֹמֵד בְּתוֹרָה, בְּבַחֲנִית (הוֹשַׁע יד', ג): "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (=בְּמִקּוֹם לְעִשׂוֹת בְּפוּעַל, הַתְּשִׁלוּם יִהְיֶה רַק בְּשִׁפְתֵימָם, בְּאִמְרָה בְּלִבָּד).

אוֹלָם, אוֹמַר הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן, צָרִיךְ לְדַעַת שְׁכָל זֶה יָפָה רַק אִם הָאָדָם מְחַדֵּשׁ דְּבָר מְכָל מָה שְׁלֹמֵד. שְׁהָרִי, לֹא כְּתוּב בְּגִמְרָא "כֹּל הַלּוֹמֵד בְּתוֹרָה", אֲלֵא "כֹּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה", וְ"עֵסֵק" זֶה עֲנִין שֶׁל פְּלִפּוּל וַיְגִיעָה. אִם כִּךְ יִגְעַת וְלֹא מִצְאָתָ (אִיזָה חִידוּשׁ) – אֵל תִּאֲמִין (=לֹא יְכוּל לְהִיֹּת)."

וְלִכֵּן, כֹּל הָעוֹסֵק וְהַמְתִּיעַ בְּתוֹרָה, חָיֵב לְמִצּוֹא חִידוּשׁ. וּכְפִי שְׁגָם לְמִדְּנוּ, חָיֵב לְכַתּוּב חִידוּשׁ זֶה, וְאִם אִינוּ כּוֹתֵב אֶת מָה שְׁחַדֵּשׁ, הָרִי הוּא גּוֹזֵל, וְזוּוְהִי מִצְוָה הַבָּאָה בְּעֵבֶרָה, וּמִמִּילָא לֹא נַחֲשֵׁב לּוֹ שְׁקִים בְּפוּעַל אֶת הַמִּצְוֹת. (וּבְמִקְרָה זֶה, לִימּוּדוֹ בְּ"פְרַשְׁת הַקּוֹרְבָנוֹת" לֹא נַחֲשֵׁב לּוֹ כְּאִילוֹ הַקְּרִיב קוֹרְבָנוֹת).

וְזֵהוּ שְׁאֱמַר דּוּד הַמְלִךְ: "זָבַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ". דְּהִינוּ, כִּיּוֹן "זָבַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ (מֵאִיתָנוּ)" – לְכֵן חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאִין אֲנוּ יְכוּלִים לְהַבִּיא לְפָנֶיךָ קוֹרְבָנוֹת שֶׁל "זָבַח וּמִנְחָה".

אוֹלָם, "אֲזַנִּים כְּרִיתָ לִי" – הִקְבִּה מֵאִזֵּין לְלִימּוּד תּוֹרָתִי וַיְגִיעַתִּי בְּתוֹרָה בְּפְרִשְׁיוֹת הַקּוֹרְבָנוֹת, שְׁאִזְ נַחֲשֵׁב לִי כְּאִילוֹ קִימְתִי אוֹתָם בְּפוּעַל. אֲמָנָם "עוֹלָה וְחֲטָאָה לֹא שְׁאַלְתָּ" – כְּלוּמַר, אִין הִקְבִּה חֲפִץ בְּעוֹלָה שְׁהִיא "חֲטָאָה" (=חֲטָא). (כְּגוֹן, מִי שְׁאִינוּ כּוֹתֵב אֶת חִידוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁלוֹ, שְׁאִז זֶה גּוֹזֵל).

עַל-כֵּן "אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בְּמַגְלַת סִפֵּר כְּתוּב" – לְכֵן אֲנִי כּוֹתֵב אֶת הַחִידוּשִׁים בְּסִפֵּר ("מַגְלַת סִפֵּר כְּתוּב"). וְזֹאת, כְּדֵי "לְעִשׂוֹת רְצוֹנְךָ (בְּפוּעַל) אֱלֹהֵי חִפְצָתִי" – כְּדֵי שְׁיַחֲשֵׁב לִי כְּאִילוֹ הַקְּרִבַתִּי אֶת הַקּוֹרְבָנוֹת בְּפוּעַל.

וְהִנֵּה, לְמִדְּנוּ בְּגִמְרָא (פְּרִכּוֹת ה'): "אֶמַר רַבִּי חִיא בַר אֲמִי מִשְׁמִיָּה דְּעוּלָא: גְּדוּל הַנְּהַנְּה מִיְגִיעוֹ (=מִעֲבוּדָתוֹ), יוֹתֵר מִ(אָדָם) יֵרָא שְׁמִים. דְּאֵלוּ גְּבִי יֵרָא שְׁמִים, כְּתִיב (תְּהִילִים קי"ב): 'אֲשֶׁרִי אִישׁ יֵרָא אֶת ה'". וְאִילוֹ לְגַבִּי נְהַנְּה מִיְגִיעוֹ כְּתִיב (שֵׁם קכח'): 'גִּיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לְךָ'. 'אֲשֶׁרִיךָ' – בְּעוֹלָם הִנֵּה, וְטוֹב לְךָ' – לְעוֹלָם הַבָּא. וְלְגַבִּי

יֵרָא שָׁמַיִם לֹא כְּתִיב בֵּיהּ וְטוֹב לָךְ”.

הִנֵּה, לומדים אנו מהגמרא, ש"גדול הנהנה מיגיעו, יותר מירא שמים". שכן, לגבי איש ירא שמים כתוב רק "אשרי" ("אשרי איש ירא את ה'"), ואילו לגבי אדם הנהנה מיגיעו כתוב "אשריך", וגם תוספת של "וטוב לך" ("אשריך וטוב לך").

והקשה השל"ה הקדוש על-כך ואמר: איך אמרו חז"ל, שגדול הנהנה מיגיע כפו, יותר מירא שמים? ובאר ענין זה הרה"ק פינחס פרידמן ואמר, שיש אנשים שאמנם מוציאים חידושי תורה בלימודם, אך אינם כותבים חידושים אלו, מפני שחוששים הם, שאולי אין זה לשם שמים, אלא לשם כבוד וכדומה. ומחשש זה אין הם כותבים את חידושי תורתם.

ויש לומר שזוהי כונת חז"ל כאן: "ירא שמים" – מי שירא לכתוב את חידושו מפני שהוא חושש וירא שאין הם לשם שמים. (וצריך לדעת, שגם לאנשים כאלה, נחשב להם הדבר לגזל – שהרי הם גוזלים את החידוש לעצמם).

על פי זה יאיר לנו מה, למדנו בגמרא (במות עב'): "אמר רב יהודה אמר רב: מאי דכתיב(ב) מהי כונת הפתוב (תהילים סא): 'אגורה באהלך עולמים'. וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבנו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפיו בעולם הזה". ופרש רש"י, שדוד אמר לה', שכאשר יאמרו 'דבר שמועה מפיו(=דברי תורה שלו) בעולם הזה, אז 'יהיו שפתי נעות בקבר, כאילו אני חי'.

ומאחר ושמע הקב"ה לתפילתו ולתחינתו של דוד המלך, על-כן ממשיכה הגמרא ואומרת (שם): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר". נמצאנו למדים מכל זה, שכל מי שכותב חידושי תורה על ספר, וישראל לומדים ממנו, הנה גם לאחר שהוא נפטר מהעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. ולכן, נמצא שהוא דר בשני עולמות – בעולם הזה ובעולם הבא.

ויש לומר, שזאת כונת חז"ל, באומרים: "גדול הנהנה מיגיעו". דהינו, מי הוא זה ה"נהנה מיגיעו"? זה המעלה את חידושו, שהם פרי יגיעו בתורה, על ספר (וזה "יגיע כפיד" – שהרי הוא כותבם עם כף ידו). ולכן הוא גדול "מירא שמים" – מזה שירא לכתוב את חידושו מפני שהוא ירא ודאג, שמא אין הם לשם שמים.

על-כן כתוב לגבי "הנהנה מיגיעו": "אשריך" – בעולם הזה, ו"טוב לך" – לעולם הבא". שכן, אשריו של אדם שישראל אומרים את חידושו בעולם הזה. שכן, אפילו שהוא כבר נפטר ועבר מן העולם, הנה, שפתותיו דובבות בקבר, וטוב לו בעולם הבא. ועל-כך אמר דוד המלך: רבנו של עולם, יהי רצון מלפניך, ש"אגורה באהלך עולמים" – שגם לאחר פטירתו מהעולם הזה, יהיה נחשב חי בשני העולמות – בעולם הזה ובעולם הבא. "אלה קרואי העדה, נשיאי מטות אבותם"

על פסוק זה מעיר רש"י: "קרואי העדה" - הנקראים לכל דבר חשיבות שבעדה. פיוצא בכך מצין רבי אברהם אבן עזרא בפרושו, שהתואר "קרואי העדה" נובע מן העובדה "שהעדה לא יעשו דבר עד שיקראום"(=ישראל לא יעשו שום צעד ופעולה, עד שיתיעצו עם החשובים שבקהל).

בענין זה מספרים חסידים: מוסכם היה בין הגאון רבי אליהו מוילנא לבין פרנסי עירו, שאין לקרוא אותו לאסיפות הקהל, אלא בשעה שתעמוד על הפרק תקנה חדשה בעיר.

פעם עמדו פרנסי העיר להתקין תקנה בעירם, שלא לתמוך מקופת הציבור בעניי עיר אחרת, ולעודד את בני המקום שלא להכניס אורחים הבאים מערים אחרות, וזאת כדי להגדיל את התמיכה הנתנת לעניי העיר, שהרי "עניי עירך קודמין" (בבא מציעא עא). מה עשו? כנסו אסיפת קהל, והזמינו גם את רבי אליהו. אמר להם הגאון: הרי הוסכם בינינו שלא תקראונו לאסיפת הקהל, אלא אם כן תעמוד על הפרק תקנה חדשה בעירנו. השיבו לו הפרנסים: אכן, תקנה חדשה עומדת עתה על הפרק, ומיד סחו לפנינו במה המדובר. הטיל בהם הגאון מבט זועם, וקרא: אי לכם פרנסים! תקנה זו שאתם מבקשים להתקין, אינה אלא תקנה ישנה של ארבע ארצות!

תמהו הפרנסים לשמע דברי הגאון, ואמרו: "תקנת ארבע ארצות" אומר רבנו!! ככל שידוע לנו, אין זכר לתקנה זו, שאנו באים לתקן, בפנקס התקנות של ארבע ארצות. אמר להם הגאון, בהרמת קול ובגימה של תרעומת: לא נתפונתי כלל ל"ארבע ארצות" שבמינונו(=ועד של רבנים ואישי ציבור מרוסיה ומפולין, שהיו מתקנים תקנות חשובות למען הציבור). בדברים שלי על "תקנה ישנה של ארבע ארצות"- המשיך הרב - התפונתי לארבע מדינות שהיו בימי האבות - הלא הן סדום ועמורה, אדמה וצבויים - ומדינות אלו היו הראשונות לתקנה שפלה זו, למנוע דריסת רגל בעריהן לעני הבא מן החוץ... שבת שלום

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחֵמִים" רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרֵשׁ"ק כג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) "צִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי... שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם" (א' א')

על הכתוב: "שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם", דָּרְשׁוּ חֲזו"ל בַּמִּדְרָשׁ (ילקוט שמעוני במדבר): "בְּשַׁעָה שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, נִתְקַנְּאוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם בְּהֵן (=בְּיִשְׂרָאֵל), (וְאָמְרוּ): מָה רָאוּ (יִשְׂרָאֵל) לְהִתְקַרֵּב (אֶל ה') יוֹתֵר מִן (יִתְר) הָאוֹמוֹת. סֵתֵם פִּיהֶן הַקִּב"ה, (וְ)אָמַר לְהֵן (=לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם): הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר יוֹחֲסִין שְׁלָכֶם, שְׁנֹאֲמַר: 'הָבוּ לֵה' מִשְׁפַּחוֹת עַמִּים', כְּשֵׁם שְׁבַנִי (יִשְׂרָאֵל) מִבִּיאִין...".

וְנִתְיַגְעוּ הַמְּפָרְשִׁים לְהַבִּין, מָהִי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהַשֵּׁיב הַקִּב"ה לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם – "הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר יוֹחֲסִין שְׁלָכֶם"? וְכִי בְּגִלְל סֵפֶר הַיּוֹחֲסִין שְׁלָחֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה? וְעוֹד, אֵיפֹה מְצִינּוּ שֵׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל סֵפֶר יוֹחֲסִין?

כְּדִי לְיָשֵׁב כָּל זֹאת, נִקְדִּים לְהַבִּיאַ מָה שֶׁפָּרַשׁ הַ"קְדוּשָׁת לְוִי" (במדבר ד"ה), עַל-פִּי הַפְּתוּב בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים עַד, ד'), שֶׁבַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ שְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן מְכּוּנּוֹת כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רְבּוּא שׁוֹרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל – כָּל נִשְׁמָה מְכּוּנָה כְּנֶגֶד אוֹת אַחַת שֶׁבַּתּוֹרָה. וְכַתֵּב הַ"מְּגִלָּה עֲמוּקוֹת" (וַאֲתַחֲנֵן אוֹפֵן קִפּוֹ), שֶׁעֲנִינָן זֶה נִרְמָז בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא רְאִשֵׁי תִיבוֹת: יֵשׁ שְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת לְתּוֹרָה – כְּדִי לְרְמוֹז שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא כְּנֶגֶד אוֹת אַחַת מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף אֶת דְּבָרֵי הַ"מְּאוֹר עֵינַיִם", הָאוֹמֵר (פֶּרֶשֶׁת חוֹקֵת): "יִדּוּעַ כִּי שְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת לְתּוֹרָה, וְכַנְגְּדָן יֵשׁ שְׁשִׁים רְבּוּא שׁוֹרְשֵׁי נִשְׁמוֹת... וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה... וְהָאוֹת מִשְׁפִּיעָה עַל הָאָדָם שֶׁפֶע וְחִיּוֹת... וְצָרִיף לִידְעָ (=לְדַעַת) כִּי הָאוֹת שׁוֹרָה בְּפֶה הָאָדָם... (וְהִנֵּה יְדוּעַ) (ש') סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁחֲסָרָה מִמֶּנּוּ אוֹת אַחַת (הוּא) פְּסוּל, וְאִינוּ נִחְשָׁב לְתּוֹרָה, וּמִטַּעַם זֶה, כִּי כָּל אוֹת חֲשׁוּבָה, בְּהַצְטָרֵף כָּלֶם יַחַד...".

בְּהַמְשָׁךְ דְּבָרָיו מִבְּאֵר הַ"מְּאוֹר עֵינַיִם", שֶׁהִטַּעַם לְכַךְ שֶׁמִּשֶׁה רִבְנּוּ נִקְרָא בַּתּוֹרָה "מֹשֶׁה סִפְרָא (=סוֹפֵר) רִבְה דְּיִשְׂרָאֵל" (סוֹטָה יג'), הוּא מִשׁוּם שֶׁמִּשֶׁה רִבְנּוּ לְמִד כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵיךְ לְהִיּוֹת קָשׁוּר וְדְבוּק עִם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְלִכֵּן נִמְצָא, שֶׁבְּכַךְ עָשָׂה מֹשֶׁה אֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְסֵפֶר תּוֹרָה מוֹשְׁלֵם וְכָשֵׁר, שֵׁישׁ בּוֹ אֶת כָּל שְׁשִׁים רְבּוּא הָאוֹתִיּוֹת. וְלִכֵּן, אוֹמֵר הַ"מְּאוֹר עֵינַיִם", כָּל מִי שְׁחוֹטָא, הָרִי הוּא פּוֹגֵם בְּאוֹתָהּ אוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁהוּא מְכּוּן כְּנֶגְדָהּ, וְעַל-כֵּן צָרִיף הוּא לְתַקֵּן אֶת דְּרָכָיו עַל-יְדֵי חֲרָטָה שֶׁהוּא מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ. שְׁכֵן, חֲרָטָה הוּא מְלִשׁוֹן "חֲרָט", דְּהִינּוּ שְׁיַחֲזוֹר וְיַחֲרוֹט אֶת אוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד נִשְׁמָתוֹ שֶׁנִּפְגְּמָה. וְזֶהוּ הַעֲנִין שֶׁל הַתְּשׁוּבָה – שֶׁצָּרִיף לְהַשִּׁיב אֶת הָאוֹת שֶׁנִּפְגְּמָה בַּחֲזָרָה לְמִקּוּמָה.

עַל פֶּן אָמְרוּ חֲזו"ל (שַׁבַּת קה'): "הָעוֹמֵד עַל הַמַּת בְּשַׁעַת יְצִיאַת (ה)נִשְׁמָה, חֲיִב לְקַרְוֵעַ, הָא לְמָה זֶה דּוֹמָה? לְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁנִּשְׁרָפָה". שְׁכֵן, הִיּוֹת וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא כְּנֶגֶד אוֹת אַחַת בַּתּוֹרָה, הָרִי שְׁכָאֲשֶׁר נִפְטָר אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, הָרִי סֵפֶר הַתּוֹרָה כְּאִילוֹ נִשְׂרָף (אֶלָּא שֶׁהַקִּב"ה מִבִּיא אָדָם אַחֵר, שֶׁנּוֹלָד בְּמִקּוּמוֹ, וּמִשְׁלִים אֶת הָאוֹת הַחֲסָרָה).

נִמְצָאנוּ לְמִדִּים מְכָל זֶה, כִּי שָׂרַשׁ נִשְׁמוֹת שְׁשִׁים רְבּוּא יִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲזו"ל עַל הַפְּתוּב בְּסֵפֶר בְּרֵאשִׁית (ה', א'): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם" – דְּהִינּוּ "זֶה סֵפֶר", הוּא סֵפֶר הַתּוֹרָה שֵׁישׁ בּוֹ שְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת – וְהוּא "תּוֹלְדוֹת אָדָם" כִּי מִמֶּנּוּ יְצָאוּ שְׁשִׁים רְבּוּא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַקְּרוּיִים "אָדָם".

מֵעַתָּה יֵאִירוּ דְּבָרֵי חֲזו"ל בַּמִּדְרָשׁ: "בְּשַׁעָה שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, נִתְקַנְּאוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם בְּהֵן (=בְּיִשְׂרָאֵל), (וְאָמְרוּ): מָה רָאוּ (יִשְׂרָאֵל) לְהִתְקַרֵּב (אֶל ה') יוֹתֵר מִן (יִתְר) הָאוֹמוֹת. סֵתֵם פִּיהֶן הַקִּב"ה, (וְ)אָמַר לְהֵן (=לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם): הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר יוֹחֲסִין שְׁלָכֶם, שְׁנֹאֲמַר: 'הָבוּ לֵה' מִשְׁפַּחוֹת עַמִּים', כְּשֵׁם שְׁבַנִי (יִשְׂרָאֵל) מִבִּיאִין...".

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַקִּב"ה "סֵתֵם פִּיהֶן" שֶׁל אוֹמוֹת הָעוֹלָם, כִּינֵן שֶׁפִּיהֶם שֶׁל הַגּוֹיִים סְתוּמִים, כִּי אֵין בְּהֶם שׁוּם אוֹת מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּפִי שֵׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל, שְׁלָכֵל אַחַת וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אוֹת אַחַת מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁמִּמֶּנָּה הוּא מְקַבֵּל אֶת חִיּוֹתוֹ. וְלִכֵּן אָמַר הַקִּב"ה לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם: "הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר יוֹחֲסִין שְׁלָכֶם... כְּשֵׁם שְׁבַנִי (יִשְׂרָאֵל) מִבִּיאִין". שְׁכֵן,

ספר התורה הוא ספר היוחסין של ישראל. שהרי, יניקת ששים רבוא נשמות ישראל הוא מששים רבוא אותיות התורה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "מט'(49) ימי הספירה הם כמנין "לב טוב"(=49)

בפרשה הקודמת למדנו יסוד גדול וחשוב בעבודת ה' – שצריך כל אחד ואחד לעבוד את ה' בשבע המידות: **חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות**. וצריך כל איש ישראל לתקן ולקדש מידות אלו (דהינו, לעשות צדקה וחסד עם הזולת, לא להתנהג עם הסובבים אותו במידת הגבורה/דין וכו').

וזה ענין ספירת העמר, שבהם אנו סופרים שבעה שבועות, שהם כנגד שבע המידות שהבאנו. וזאת, כדי להגיע לחג השבועות (זמן מתן תורתנו) ולקבל את התורה, כשאנו מתוקנים ומזופכים בשבע המידות הנ"ל. ולכן בכל שבוע יש לתקן מידה אחת – בשבוע הראשון של ימי ספירת העמר יש לתקן את מידת ה**חסד**, בשבוע השני את מידת ה**גבורה**, וכן הלאה. אם כך, צריכים אנו לדעת איך אנו יכולים לתקן את המידות הרעות שבקרבנו בזמן כה קצר?

כדי להבין כל זאת, נקדים להביא את הכתוב בפרקי אבות (ב', ט'): "חמשה תלמידים היו לו, לרבן יוחנן בן זכאי... אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך ישרה(=מהי המידה הטובה ביותר) שידבק בה האדם... רבי אלעזר אומר: **לב טוב**. אמר להם (רבן יוחנן בן זכאי): רואה אני את דברי אלעזר בן ערף מדבריתכם...". ופרש רבנו עובדיה ברטנורא: "לפי שהלב הוא המניע לכל שאר הפוחות, והוא המקור שממנו נובעות כל הפעולות(=המידות)".

ומאחר וה**לב** הוא שרש כל המידות, לכן תכלית האדם בעולם הנה היא להשליט את הנשמה שבמח על הלב, המפעיל את איברי הגוף לעשות מעשה. כפי שאומר האר"י הקדוש (שער הפנונת דרוש א' לפסח), שתכלית עבודת האדם היא להגיע למדרגת "מח שליט על לב". שהרי, המח הוא משכן הנשמה הקדושה ושרש המחשבה והדעת, ושם אין שום תשוקה ותאוה לדברים הגשמיים.

ועוד כתוב בספרים הקדושים, שעיקר תפקיד המח שהוא משכן הנשמה, ללמד ולהשפיל, והוא אף מזהיר את האדם להתרחק מן הרע ולהתקרב לטוב. לעומת זאת, הלב, שהוא שרש המעשה, נוטה יותר לרע, לתאות ולחמרניות של העולם הזה. לכן, כאמור, תפקיד האדם הוא "להמליך" את המח על הלב, כדי שיוכל האדם לשלוט ולהכניע את תאות לבו, ולא יבוא לידי חטא, חליה.

וזהו שאמרו חז"ל: "רשעים מלאים חרטה" – כי מצד הידיעה שבמח הם יודעים שאסור לעשות עבירות. אלא שנמשכים הם לעשות דברים רעים מחמת נטית לבם, שנוטה לרע. על-כן, תפקיד האדם הוא, כאמור, להמליך את המח ולהשליטו על הלב. (ויש לתת בזה רמז וסימן, שבכל מעשה שהאדם רוצה לעשות הוא צריך לזכור תמיד את ראשי התיבות של "מעשה" – מח שליט על הלב).

והנה, מבואר בספרים הקדושים, שעל-ידי חכמת התורה מזופכים את הנשמה שבמח, ששם משכן הדעת והחכמה. ואולם, צריך לדעת, שאין זה מספיק לזכך את המח שבראש. שהרי, אם הלב, שהוא כאמור שרש כל המידות, אינו מזופך כראוי, כי אז לא יוכל האדם להיות בבחינת "מח שליט על לב", שהרי, אפילו אם מחמת חכמת התורה שבמח ידע האדם את החובה המוטלת עליו בקיום התורה והמצוות, הנה המח לא יוכל לבצע בפועל את רצון הנשמה(=תורה ומצוות), מפנין שהלב, המקולקל והמושחת במידות רעות, יעמוד בדרך.

ולכן צונו ה' יתברך, לפני קבלת התורה, לעשות הכנה ב-מט' ימי הספירה – לזכך את המידות שבלב – כדי שעל-ידי קבלת התורה בחג השבועות נוכל לזכך את המח, שיהיה בבחינת "מח שליט על לב".

ולכן, אומר ה"בני יששכר", זהו גם הטעם לכך שהקב"ה נתן לנו מט'(49) ימי ספירה בין פסח לעצרת. שכן, מט'(49) הוא כמנין "לב טוב"(=49). ורמז לנו הקב"ה בכך, שהעבודה שלנו בימים אלו היא לזכך את המידות שלנו, כדי שנהיה בבחינת "לב טוב" – כהכנה לקבלת התורה הקדושה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

הסיפור הוא לכבוד יום ההילולא של הרה"ק רבי זאב וולף (ולולה) זיע"א, בעל "אור המאיר", שחל ב-ה' סיון)

כאשר הגיעה שעתו של הרה"ק, בעל ה"אור המאיר", להסתלק מן העולם (ערב חג השבועות), שכב הוא במיטתו ופניו אל הקיר. נכנס תלמידו הרה"ק רבי שניאור מפסס טוב לבקרו. הפנה ה"אור המאיר" את ראשו ושאל: "האתה זה שניאור"? ענה לו תלמידו: "כן". אמר לו ה"אור המאיר": שמע נא תלמידי, ימים קשים יבואו על ישראל לפני ביאת המשיח, ואז יצטרכו אפילו אנשים שכמוני וכמוך להתבודד בפינה ולערוך חשבון-נפש, האם אמונתם כנה, או חלילה לא. ואם הם מאמינים בלב שלם, בלי פקפוק, שיש בורא עולם, שהוא אדון הכל. שאלו רבי שניאור: רבי, ומה אתה מיעץ לעשות? השיב לו ה"אור המאיר": העצה היא לפרסם בין הבריות שאני אמרתי זאת מראש. וכך סים ה"אור המאיר" את דבריו, ולא עברו כמה רגעים עד שהחזיר את נשמתו ליוצרו. זכותו תגן עלינו אמן. שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתּוֹ לָכֶם רְחִמִים" רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרַשׁ"ק כַּג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) יְצִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבְאָתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן"

עַל הַפְּתוּב, "מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל..." , אוֹמֵר "כִּסָּא הֶרְחַמִּים": נִרְאָה, לְעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי, שׁוֹה מְרִמּוֹ עַל עֲנִיּוֹת אֲמֵן. שְׁכֵן, יֵשׁ לְדַעַת, שְׁצָרִיף הָאָדָם לֹמֵר "אֲמֵן" בְּנַחַת, וְלֹא יַעֲנֶה הָאָדָם "אֲמֵן" חֲטוּפָה, אֲלֹא יֹאמֵר לְאֵט וּבִמְתִינּוֹת "יְהִי שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמִי וּלְעֵלְמֵי יִתְבָּרַךְ", כְּמוֹנָה מְרַגְלִיּוֹת. וְצָרִיף לְהַתְחַזֵּק בְּעֲנִין זֶה מְאֹד. וְעַל-כֵּן רוֹמְזוֹ הַפְּתוּב "בְּיִשְׂרָאֵל" – רְאִשֵׁי תִיבוֹת לְהַתְחַזֵּק בְּעֲנִיּוֹת אֲמֵן יְהִי שְׁמָה רַבָּא.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חו"ל בַּמִּדְבָּר (מִדְרָשׁ רַבִּי עֲקִיבָא א', ז'): "פְּתַחוּ שְׁעָרִים, וַיְבוֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים, אֵל תִּקְרִי 'שׁוֹמֵר אֲמוּנִים', אֲלֹא שְׁהוּא אוֹמֵר 'אֲמֵן'. שְׁבַשְׁבִּיל 'אֲמֵן' אַחַד שְׁעוֹנִים רְשָׁעִים מִתּוֹךְ גִּיהֵנוּם, מְעַלֵּין אוֹתָם (מִשָּׁם)... (שְׁכֵן) לְעֵתִיד (לְבוֹא) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּגֵן עֵדֵן וְדוֹרֵשׁ בָּהּ, וְכָל צְדִיקֵי עוֹלָם יוֹשְׁבֵין לְפָנָיו... וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דוֹרֵשׁ לְפָנֵיהֶן טַעֲמֵי תוֹרָה חֲדָשָׁה, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִתֵּן לָהֶם עַל-יְדֵי מִשִּׁיחַ. וּפְיֹן שְׁמִיגֵעַ לְהַגְדָּה, עוֹמֵד זְרוּבָבֵל בֶּן שְׂאֵלְתִיאל עַל רַגְלָיו, וְאוֹמֵר 'תִּתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ', וְקוּלוֹ הוֹלֵךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם עוֹנִין וְאוֹמְרִים 'אֲמֵן'. וְאֵף רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְצְדִיקֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם שְׁנִשְׁתִּירוּ בְּגִיהֵנוּם, כָּלֵן עוֹנִין וְאוֹמְרִים 'אֲמֵן' מִתּוֹךְ גִּיהֵנוּם, שְׁנֹאֲמֵר: 'וַיְבוֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים' – עַד שְׁנִתְרַעַשׁ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִשְׁמָעִים קוֹל דְּבִרְיָהּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְשַׁאֵל עֲלֵיהֶם וְאוֹמֵר: מָה קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל שְׁשִׁמְעֵתִי?"

מִשִּׁיבֵין מְלֹאכֵי הַשְּׂרַת וְאוֹמְרִין לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, אֵלּוֹ רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְצְדִיקֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם, שְׁנִשְׁתִּירוּ בְּגִיהֵנוּם, וְשְׁעוֹנִין 'אֲמֵן' מִתּוֹךְ גִּיהֵנוּם. מִיָּד מִתְגַּלְגְּלִין רְחִמָיו בְּיוֹתֵר... בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נוֹטֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפְּתַחוֹת שֶׁל גִּיהֵנוּם, וְנוֹתֵן לְגַבְרִיאֵל וְלְמִיכָאֵל, בְּפָנֵי כָּל הַצְּדִיקִים כָּלֵן, וְאוֹמֵר לָהֶן: לְכוּ וּפְתַחוּ שְׁעָרֵי גִיהֵנוּם, וְהַעֲלוּ אוֹתָם מִתּוֹךְ גִּיהֵנוּם, שְׁנֹאֲמֵר (יִשְׁעִיָּה כו ב'): 'פְּתַחוּ שְׁעָרִים, וַיְבוֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים'. מִיָּד הוֹלְכִים גַּבְרִיאֵל וּמִיכָאֵל, וּפּוֹתְחִין אַרְבָּעִים אֶלֶף שְׁעָרֵי גִיהֵנוּם, וּמְעַלִּים אוֹתָם (מִשָּׁם)... (גַּבְרִיאֵל וּמִיכָאֵל בְּאוֹתָהּ שְׁעָה תוֹפְסִין בְּיָדוֹ (שֶׁל) כָּל אַחַד וְאַחַד מֵהֶן, וּמְעַלֵּין אוֹתָן כְּאֵדָם שְׁהוּא מְקִים אֵת חֲבָרוֹ וּמְעַלְהוּ בְּחֻבֵל מִתּוֹךְ הַבוֹר, שְׁנֹאֲמֵר (תְּהִלִּים מ', ב'): 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מִטֵּיט הַיַּיִן'. וְגַבְרִיאֵל וּמִיכָאֵל עוֹמְדִין בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְרוֹחֲצִין אוֹתָן, וְסָכִין אוֹתָן (=אֵת הַרְשָׁעִים), וּמְרַפְּאִים אוֹתָן מִמְּכּוֹת גִּיהֵנוּם, וּמְלַבִּישִׁין אוֹתָן בְּגָדִים נְאִים וְטוֹבִים, וְתוֹפְסִין בְּיָדָם, וּמְבִיאִין אוֹתָם לְפָנֵי הַקַּב"ה. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב: "בְּיִשְׂרָאֵל" – רְאִשֵׁי תִיבוֹת: לְעֵלוֹת בְּזֻכוֹת אֲמֵן יְהִי שְׁמָה רַבָּא..."

וּמוֹסִיף "כִּסָּא הֶרְחַמִּים" וְאוֹמֵר: "מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה" – רְאִשֵׁי תִיבוֹת "שְׁמַע", שְׁרוּמּוֹ עַל שְׁחַרִּית, מְנַחֵה, עַרְבִית, וְכֵן לְ-שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מִידוֹת (הֶרְחַמִּים), שְׁבֻזְכוֹת אֵלּוֹ וְעֲנִין ה'אֲמֵן' יְבוֹא הַגּוֹאֵל, וַיִּנְצְלוּ הַרְשָׁעִים מִהַגִּיהֵנוּם. וּבְכֻלָּם גַּם קִרְחַ וְעֵדוֹתוֹ, שְׁבֻזְכוֹת שְׁלֶשֶׁת בְּנָיו הַנְּאֲמָנִים שֶׁל קִרְחַ (אֲסִיר, אֶלְקָנָה וְאַבְיָאָסָף) יִזְכוּ גַם הֵם לְעֵלוֹת מִהַשְּׂאוֹל, וְלָקִים אֵת מְאָמֵר חו"ל בְּגַמְרָא (סְנֵהֲדִין קד'): "בְּרָא מְזֻכָּה אֲבָא" (=הֵבֵן מְזֻכָּה אֵת אֲבִיו).

(יְדוּעַ שְׁבַנֵי קִרְחַ חֲזָרוּ בְּתִשְׁבּוּבָה, כְּפִי שְׁפָתוֹב בְּתוֹרָה (בַּמִּדְבָּר כו', יא'): "וּבְנֵי קִרְחַ לֹא מִתּוֹ". וְרַש"י מְבָאֵר: "הֵם (בְּנֵי קִרְחַ) הָיוּ בְּעֵצָה תְּחִילָה – וּבִשְׁעַת הַמַּחְלוּקַת הִרְהָרוּ תִשְׁבּוּבָה בְּלָבָם, לְפִיכֵף נִתְבַּצֵּר לָהֶם מְקוֹם גְּבוּהָ (בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה)... וַיִּשְׁבוּ שָׁם". (וְלֵאחֵר מִכֵּן יֵצְאוּ מִשָּׁם וְהִקִּימוּ מִשְׁפָּחָה).

וְאִיךְ יַעֲלֶה קִרְחַ, שְׁנִבְלַע בְּאֲדָמָה? אָמְרוּ חו"ל, שְׁכַשְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, "טְבַעוּ בְּאַרְץ שְׁעָרִיָּה" (אֵיכָה ב', ט). דְּהֵינּוּ, הַשְּׁעָרִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ טְבַעוּ בְּאַרְץ, וְנִגְנְזוּ לְעֵתִיד לְבוֹא. עַל-כֵּן אָמְרוּ בְּנֵי קִרְחַ "מְזֻמּוֹר לְאֶסְפָּה אֱלֹהִים בְּאוֹ גוֹים בְּנַחֲלָתָךְ טְמָאוּ אֵת הַיִּכַּל קְדֻשְׁךָ".

וְהָרִי, לְכַאוּרָה הָיָה צָרִיף לְהַגִּיד "קִינָה לְאֶסְפָּה..." עַל שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא "מְזֻמּוֹר לְאֶסְפָּה". אֲלֹא, מְשַׁלַּח לְשַׁפְּחָה שְׁהִלְכָה לְשָׂאוֹב מִים מִן הַבוֹר, וְהָיָה בְּיָדָהּ כָּלֵי חֶרֶס, וְנִפְּלָה לָהּ הַכְּלִי לְעַמְקַ הַבוֹר, וְהָיָה אוֹתָהּ שְׁפָחָה

עומדת ובוכה. פתאום ראתה, שבאה השפחה של המלך, וכלי זהב בידה, כדי לשאוב מים, וגם מידה נפל הכלי. מיד התחילה השפחה הראשונה מרקדת מתוך שמחה, וצוחקת. אמרה לה שפחת המלך: למה את מרקדת? ענתה לה: מי שיבוא לשלות מן הבור את כלי הזהב שלך, יוציא גם את כלי החרס שלי.

ולכן אמר אסף "מזמור", ולא "קינה". שכן, בתחילה חשב אסף, "מי יוכל להוציא את אבי, קרח, מתוך הגיהנום? שהרי הוא וכל עדתו בלועים שם". אולם, כאשר נחרב בית המקדש, ו"טבעו בארץ שעריה", אמר אסף: "עתה, ודאי שהקב"ה בונה את בית המקדש השלישי, ומוציא השערים של בית המקדש שטבעו בארץ. או אז יתפוס אבי, קרח, בשערים אלו, ויעלה אתם למעלה". ועל-כך, אמר "כסא הרחמים", רומז הכתוב: "מבן עשרים שנה ומעלה". "מבן", ראשי תיבות מזכות בנים נאמנים, שהאמינו במשה וחזרו בתשובה, והתבצרו (=נשמרו) להם מקום. בזכות זה יעלה קרח עם ה"שערים" (אותיות "עשרים"), ויעלה מעלה "ומעלה", כמו שנאמר "מוריד שאול ויעל".

"והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו"

על הכתוב, "והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו", פרש רש"י זצ"ל, ששכניו של משה רבנו, עליו השלום, היו שבטי יששכר וזבולון. וכיון שמושה רבנו היה עוסק בתורה, נעשו אף הם גדולים בתורה, כיון ש"טוב לצדיק – טוב לשכנו". כמה חשוב וכדאי להתקרב ולגור ליד חכמי ישראל. שהרי, השבטים הללו (=יששכר וזבולון) היו בטבעם ובמזגם ככל יתר השבטים. ומחמת מה זכו ונתעלו עליהם להיות גדולים בתורה? הסיבה היא אחת ויחידה: "כיון שהיו השכנים של משה רבנו, עליו השלום, שהיה עוסק בתורה". לפי זה, מה שנאמר ש"תורתנו הקדושה מגדלת ומרוממת את האדם על כל המעשים", יוצא אפוא, שלא רק העוסק בתורה זוכה לכך, אלא אף שכניו (של העוסק בתורה) זוכים בזכותו.

ומעשה היה בעיר וולוז'ין באיש ציבור בשם רבי יצחק, שהיה סוחר לפרנסתו, ומידי פעם נסע לצורך מסחרו מחוץ לגבולות רוסיה. זכה אותו אדם לאשה חכמה וטובת לב, שפנתה אליו לפני אחת מנסיעותיו, ואמרה לו: "בעלי היקר, בקשה לי אליך, אך אנא, אל תשיבני ריקם!!!". "מה בקשתך?" שאל ר' יצחק. "כיון שידוע לך, שמחמת יקר הוצאות הדפוס, אין להשיג ש"ס שלם בעירנו, אז אנא ממך!! תקנה בבקשה ש"ס שלם בנסיעתך זו, ואנו נפרסם בעיר, שאפשר לבוא וללמוד תורה בביתנו. ובודאי, שכאשר יבואו תלמידי חכמים לביתנו, יביאו עמם ברכה, ונזכה לבנים תלמידי חכמים" – ענתה רעייתו. "אעשה כרצונך" – ענה בעלה, ויצא לדרך. ובאמת, חזר לביתו עם ש"ס שלם, מפואר ויקר מאד. ומיד התפרסם בעיר, שבביתו של ר' יצחק יש ש"ס שלם. ונהרו אליו תושבי העיר בהמוניהם, וביניהם תלמידי חכמים חשובים, שהיו עוסקים במלחמתה של תורה בחדר הספרים. והיתה אשתו של ר' יצחק עומדת ומכבדת אותם בשתייה חמה.

גם רב העיר, הגאון בעל ה"שאגת אריה", היה נוהג לבוא לביתם, וללמוד בש"ס היחיד הנמצא בעיר. באחת הפעמים, כשראתה בעלת הבית את טרחתו של רב העיר, פנתה אליו ואמרה: "כבוד הרב!!! אנא, אל תטריח את עצמך אלינו. אלא, בכל פעם שהגך צריך לאחת המסכתות, שלח נא שליח אלינו, ואתן לו את המסכת בשמחה רבה, (פדי) שתלמד בה". שמח מאד ה"שאגת אריה" על הצעתה הנדיבה, ומיד ברכה, ואמר לה: "הגני מברכה, שאבינו שבשמים יתן לך שני בנים: האחד יזכה להפיץ את הש"ס בכל תפוצות ישראל, ואילו השני יהיה בקי בכל הש"ס בעל-פה, ולא יצטרך אפילו לעין בו". "אמן" – ענתה האשה בשמחה רבה, כשהיא סמוכה ובטוחה שברכה זו תתקיים בה.

ובאמת, התקיימה ברכת ה"שאגת אריה" במלואה, ונולדו לרבי יצחק ולאשתו שני בנים. ומי הם שני בנים אלו? האחד ידוע ומפורסם בשם רבי חיים מוולוז'ין, שיסד את ישיבת וולוז'ין המעטיירה, והפיץ ממנה תורה לכל ישראל. והשני, אחיו הידוע, רבי שלמה זלמן מוולוז'ין, שהיה בקי עצום בכל התלמוד, שמורו ורבו, הגאון מוילנא, היה מחבבו מאד, וקראו "זלמן שלי".

יהי רצון, שנזכה כלנו לכבד במאד מאד את התורה ולומדיה, ויזכנו ה' שנתברך בכל הברכות האמורות בתורה, אמן ואמן. (ע"פ הרב משה יזדי, "עמודי השלום").

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתּוֹ לָכֶם רְחֵמִים" רֵאשִׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרֵשׁ"ק כַּג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) יְצִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אִישׁ עַל דְּגִלוֹ בְּאֵת לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּגִד סָבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד יִחַנוּ" (ב' ב')

בַּסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" להרה"ק מֵאַפְטָא זִיע"א, מוֹבָא מִדְּרַשׁ פְּלִיאָה עַל הַפְּתוּב בַּפְּרֶשֶׁתֵנוּ: "אִישׁ עַל דְּגִלוֹ בְּאֵת לְבֵית אֲבֹתָם" – אֵל תִּקְרִי 'בְּאֵת', אֵלָּא בְּאוֹתִיּוֹת, לְפִיכָּךְ אָמַר בַּלְעָם: 'מָה אָקֵב לֹא קָבַה אֵל'". וְתִמְהוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים עַל מִדְּרַשׁ זֶה הַפְּלֵא וּפְלֵא: וְכִי מָה הַקָּשֶׁר בֵּינָם "אוֹתוֹת" לְאוֹתִיּוֹת? וְאִיךָ מִתְקַשֵּׁר הַדְּבָר לְדְבָרֵי בַלְעָם הַרְשָׁע "מָה אָקֵב לֹא קָבַה אֵל"?

וּבִיאַר הַ"אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" אֵת כּוֹנֵת הַמִּדְרַשׁ עַל-פִּי דְבָרֵי הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי הַרַמ"ע מִפְּאֵנוּ ז"ל, בַּסֵּפֶר "עֲשָׂרָה מֵאַמְרוֹת": הִנֵּה, אוֹמֵר הַ"אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל", כְּתוּב בַּתּוֹרָה שׁ-יב' שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ חוֹנִים מִסָּבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם, שְׁלֹשָׁה שְׁבִטִים מִכָּל צֶדֶד. לְצֶדֶד מִזְרָח חֲנָה מִחְנָה יְהוּדָה, וְעִמּוֹ יִשְׁשַׁכַּר וְזַבּוּלוֹן. לְצֶדֶד תִּימָן (=דָרוֹם) חֲנָה מִחְנָה רְאוּבֵן, וְעִמּוֹ שְׁמַעוֹן וְגַד. לְצֶדֶד יָמָה (=מְעָרָב) חֲנָה מִחְנָה אֶפְרַיִם, וְעִמּוֹ מְנַשֶּׁה וּבִנְיָמִין, וְלְצֶדֶד צָפוֹן חֲנָה מִחְנָה דָן, וְעִמּוֹ אֲשֶׁר וּנְפֹתָלִי.

וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַ"אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל": לְכָל מִחְנָה הָיָה דְגָל יְחוּדֵי מְשֻׁלוֹ, כְּפִי שְׁפָתוֹב: "אִישׁ עַל דְּגִלוֹ בְּאֵת לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּגִד סָבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד יִחַנוּ".

וְהִנֵּה, אוֹמֵר הַרה"ק מֵאַפְטָא, עַל דְּגָל מִחְנָה יְהוּדָה הָיוּ חֲקוּקוֹת הָאוֹתִיּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְ-יַעֲקֹב, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת "אִי". עַל דְּגָל מִחְנָה רְאוּבֵן הָיוּ חֲקוּקוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַשְּׁנִיּוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת – "בַּצֵּעַ" (אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב). עַל דְּגָל מִחְנָה אֶפְרַיִם הָיוּ חֲקוּקוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַשְּׁלִישִׁיּוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת "רַחֵק" (אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב). וְעַל דְּגָל מִחְנָה דָן הָיוּ חֲקוּקוֹת הָאוֹתִיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת, שֶׁהֵן "מִקֵּב" (אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב). וְאֵילוֹ הָאוֹת ה' שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁנִּשְׁאַרָה, הִיְתָה פּוֹרַחַת מֵעַל כָּל הַמִּחְנוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם.

אִם כֵּן, וְאוֹתִיּוֹת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים הָיוּ חֲקוּקוֹת עַל הַדְּגָלִים, נִשְׁאַלֵת הַשְּׁאֵלָה, מָה הִיְתָה תְּכֵלֵת הָאוֹת ה', שֶׁלֹּא הִיְתָה חֲקוּקָה בַּדְּגָלִים, אֵלָּא פָּרַחָה מֵעַל כָּל הַמִּחְנוֹת? אוֹמֵר עַל-כֵּן הַרה"ק מֵאַפְטָא, בְּשֵׁם הַרַמ"ע מִפְּאֵנוּ: לֹא לְחִינָם הִיְתָה פּוֹרַחַת הָאוֹת ה' מֵעַל כָּל הַמִּחְנוֹת. שְׁכֵן, בְּאוֹת ה' הָיוּ שְׁלֹשׁ סְגוּלוֹת טוֹבוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל.

הַסְּגוּלָה הָרֵאשׁוֹנָה הִיְתָה, שֶׁהִיא הִגָּנָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל מִקְּלָלַת בַּלְעָם הַרְשָׁע. הַסְּגוּלָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הָאוֹת ה' הִיא שְׁמִמְנָה נִתְּבָרְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשִׁפְעַר רַב שֶׁל פְּרָנְסָה. וְהַסְּגוּלָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל הָאוֹת ה' הִיא, שְׁנֵתְּבָרְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבָנִים וְזָכָרִים.

וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַרה"ק מֵאַפְטָא, שֶׁעַל שְׁתֵּי הַסְּגוּלוֹת – הֵן הַפְּרָנְסָה הַטוֹבָה וְהֵן הַבָּנִים הַזָּכָרִים – רוּמֵז לָנוּ הַפְּסוּקָה בַּתּוֹרָה (בְּרֵאשִׁית מו', כג'): "הֵא לָכֶם זֶרַע...". – כְּלוּמָר, מֵהָאוֹת ה' יֵשׁ לָכֶם זֶרַע – הִיא הַתְּבוּאָה הַרוּמְזֵת לְפְרָנְסָה. וְכֵן "הֵא לָכֶם זֶרַע...". – יֵשׁ לָכֶם זֶרַע שֶׁל קִימָא, כְּפִי שְׁפָתוֹב בַּתּוֹרָה: "כִּי בִּיצְחָק יִקְרָא לְךָ זֶרַע".

וְלָכֵן, אוֹמֵר הַרה"ק מֵאַפְטָא, מִכִּיּוֹן שְׁכָךְ, וְהָאוֹת ה' מְסוּגָלַת לְבָנִים – לָכֵן, בְּכָל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשׁוֹת יֵשׁ אֵת הָאוֹת ה' (שָׂרָה, רַבְקָה, וְלֵאָה). וְאֵילוֹ רַחֵל, שֶׁבְּשֵׁמָה אֵין אֵת הָאוֹת ה', לֹא יְכַלָּה לְלָדֵת, עַד שְׁאִמְרָה לְיַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כט', ג'): "הִנֵּה אֲמַתִּי בְּלָהָה בָּא אֵלֶיהָ וְתִלְדַּ עַל בְּרַפִּי וְאַבְנָה גַם אֲנֹכִי מִמֶּנָּה". דְּהִינּוּ, מֵהָאוֹת ה' שֶׁל בְּלָהָה, אֲתִבְרַךְ גַּם אֲנִי, וְתִהְיֶה לִי הַסְּגוּלָה לְלָדֵת.

(וְנִרְאָה שְׁכּוֹנַת הַרה"ק מֵאַפְטָא הִיא כְּדְבָרֵי הָאֲר"י ז"ל, שֶׁכְּתֹב בְּלִיקוּטֵי תּוֹרָה (פְּרֶשֶׁת וַיְצַא), שֶׁבְּשֵׁם בְּלָהָה יֵשׁ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת ה' – אַחַת בְּשִׁבְלָה עֲצָמָה, וְהָאוֹת הַשְּׁנִיָּה בְּשִׁבְלֵי רַחֵל. וְלָכֵן אִמְרָה רַחֵל "וְאַבְנָה גַם אֲנֹכִי מִמֶּנָּה", דְּהִינּוּ שְׁאֲתִבְרַךְ גַּם אֲנִי מֵהָאוֹת ה' הִיְתָרָה שִׁישׁ לְבָלָהָה).

וְאוּלָּם, אוֹמֵר הַ"אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל", יֵשׁ לְשְׁאוֹל: הֲלֹא בְּשֵׁמוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, הָאוֹת ה' קוֹדְמַת לְאוֹת מ'. וְאִם הוֹלְכִים לְפִי

סדר האותיות בשמות האבות, היה ראוי שבדגל מחנה דן יהיו חקוקות האותיות "הקב" (אברהם יצחק יעקב), והאות מ' תהיה פורחת באויר. ומדוע היו חקוקות האותיות "מקב", והאות ה' היא הפורחת באויר?
 ותרץ ה"אזהב ישראל", שהאותיות "הקב" הן אותיות "קבה" (= שהוא לשון קללה), ולכן היה חקוק "מקב" – שכן, הקב"ה לא רצה שיופיעו אותיות של קללה ("הקב") בדגל השבטים.
 על-פי האמור מבאר ה"אזהב ישראל" את כונת המדרש: "איש על דגלו באת לבית אבתם – אל תקרי 'באתת', אלא באותיות, לפיכך אמר בלעם: 'מה אקב לא קבה אל'". דהינו, האותיות של האבות היו חקוקות על הדגלים. וראה בלעם הרשע, שבדגל של דן שנה הקב"ה את סדר האותיות של אברהם, ויהקדים את האות ס' לפני האות ה', כדי שלא יופיעו על דגל השבטים האותיות "קבה", שהוא לשון קללה – לפיכך אמר בלעם: "מה אקב לא קבה אל". אמר בלעם הרשע: אם הקב"ה שנה את סדר האותיות כדי שלא יופיעו אותיות "קבה" בדגלים, איך אני יכול לקוב (=לקלל) את ישראל? (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"והקרבתם מנחה חדשה לה" – ראשי תיבות "לחם"

אומרים חז"ל, בכל חג שבועות, "זמן מתן תורתנו", שהוא יום הדין של מתן תורה, באים המלאכים לבדוק אם אכן מוצדק היה למסור את התורה לישראל, ולא להם, מלאכי מעלה. והנה, אם לא עמלו ישראל חלילה בתורה, ולא גילו חידושי תורה פראוי, הרי זה גורם כפיכול לחילול ה' גדול. שכן, המלאכים באים אז בטענה לפני הקב"ה, מדוע מסרת את התורה לישראל, ולא לנו מלאכי מעלה?
 לכן צוה הקב"ה בשבועות "הקריבו לפני שתי הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פרות שבאילן". כלומר, הביאו לפני "שתי הלחם", שהם רמז ל- "לחם מן השמים", שהוא חלק התורה שמסר לנו הקב"ה מן השמים בהר סיני, ו"לחם מן הארץ", שהוא חלק התורה שאנו מגלים מידי יום ביומו כאשר אנו עמלים בתורה.
 וכאשר אנו מניפים את "שתי הלחם" לפני ה' – הרי הם בבחינת "ביכורים" לפניו יתברך, להודות לו ולהללו על שנתן לנו את התורה/הלחם מן השמים, ועל שתנן אותנו לחכמה בינה ודעת, כדי לחדש חידושים בתורה/בלחם מן הארץ. ועל-ידי כך מתכפר לישראל, והם יוצאים זכאים בדין, ומתברכים בשפע רב טוב של אור תורה למשך כל השנה. וזאת, כדי שיוכלו שוב לשלב בין "לחם מן השמים" לבין "לחם מן הארץ" – על-ידי עמל התורה. וזהו שכתוב בתורה (ויקרא כג, טז): "וספרתם לכם ממחרת השבת...חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה". ורמז הפתוב: "והקרבתם מנחה חדשה לה" – ראשי תיבות "לחם", וכן "לחמו". דהינו, לרמוז על הלחם – "לחם מן השמים" ו"לחם מן הארץ" – היא התורה הקדושה, שצריך להתיגע ולעמול בה, ולחדש בה חידושי תורה, כמו שכתוב "לכו לחמו בלחמי".

והנה כדי להגיע לשלימות בתורה, שפידוע יש בה נ' (=50) שערים, צריך להתיגע בתורה תדיר, ועל ידי כך נזכה לחמישים שערי בינה, כנרמז בסופי התיבות "והקרבתם מנחה חדשה לה" – גמטריה נ' (=50). כדי לעשות נחת רוח לה' (כמו שמסתים הפסוק) "מנחה חדשה לה", "מנחה" שזה לשון נחת.
 ויש עוד לומר שהנה "לחם" בגמטריה 78. והיות ואנו עוסקים ב"שתי הלחם", אנו מגיעים ל-156 – גמטריה "יוסף" – להראות, כי מי שעוסק תדיר ב"שתי הלחם" הוא בבחינת "צדיק", כמו שנקרא יוסף (משלי "כה"): "צדיק יסוד עולם". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"עם תורתם בלבם"

כאשר היה הגאון רבי זלמן מוילנא זצ"ל כבן עשרים וארבע, כבר היו חרוטים על לבו ושגורים בעל-פה על לשונו כל ספרי התנ"ך, מראשם עד סופם, עם תרגום אונקלוס ויונתן בן עוזיאל, ותרגום ירושלמי, הש"ס הבבלי והירושלמי, ספרא ספרי ומכילתא, רי"ף, כל ספרי הי"ד החזקה להרמב"ם, ילקוט שמעוני, סדר העולם, זהר ותקוני זהר – כלם כהויתם, עם דקדוק הפרשיות הפתוחות והסתומות, הקרי והפתיב, ובכלם דרש תילי תילים של הלכות. פעם למד רבי זלמן לפני רבנו הגר"א זצ"ל. בקש הגר"א להביא לפניו מסכת 'נזיר', כדי לעין בה בלשון איזו בריתא, והשליח התמהמה בדרך. אמר הגאון: "ר' זלמן, בני, פתח פיה ויאירו דבריה". מיד פתח רבי זלמן את הלשון ככתבו, מתחילתו ועד סופו, ולא החסיר אות אחת. צהלו פניו של הגאון זצ"ל, ומיד קרא עליו את הפסוק: "עם תורתם בלבם" (ישעיה נא, ז).

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחֵמִים" רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרַשׁ"ק כַּג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) יְצִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכָּאֵי קִבֵּל מֵהֵלֵל וּמִשְׁמַאֵי. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבָּה, אֵל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ – כִּי לְכַךְ נּוֹצְרֵת" (אבות ב' ח') (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְהָס פְּרִידְמָן)

בַּהֲקִדְמָה לַסִּפֵּר "עֲרוּגוֹת הַבְּשָׁם", מְבוֹאֶרֶת מִשְׁנֵה זוּ בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה עַל-פִּי מָה שֶׁשָּׁנִינוּ בְּגִמְרָא (ערובין יג'): "תְּנוּ רַבָּנָן: שְׁתֵּי שָׁנִים וּמִחֲצָה נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל. הִלְלוּ אוֹמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְׁנִבְרָא, וְהִלְלוּ אוֹמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא יוֹתֵר מִשְׁלֹא נִבְרָא. (לְבָסוּף) נִמְנוּ וּגְמָרוּ, שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְׁנִבְרָא". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין מָה פּוֹנֵת חו"ל בְּגִמְרָא בְּאוֹמְרָם "נִמְנוּ וּגְמָרוּ"? הַמְהַרְש"א מְפָרֵשׁ אֶת בְּאוֹר הַלְשׁוֹן "נִמְנוּ וּגְמָרוּ" כֹּךְ: "נִמְנוּ" מִלְשׁוֹן מִנְיָן – שֶׁעָמְדוּ עַל מִנְיָן(=מִסְפָּר) הַמְצוֹת, וְרָאוּ שֶׁבִתְרֵי"ג(=613) הַמְצוֹת שֶׁנִּיתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל, יֵשׁ שֵׁם"ה(=365) מְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה", וְרַמ"ח(=248) מְצוֹת "עֲשֵׂה". אִם כֹּךְ, אַחֲרֵי שֶׁנִּבְרָא הָאָדָם, הוּא יְכוֹל לְקַיֵּם אִמְרָת אֵת כָּל רַמ"ח(=248) מְצוֹת "עֲשֵׂה", אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי הוּא עָלוּל גַּם לְעִבוּר חֵס וְחִלְיָה עַל שֵׁם"ה(=365) מְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה". וּמֵאַחֵר וּמְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" מְרֻבּוֹת מִמְצוֹת הַ"עֲשֵׂה", סִיכּוּיּוֹ לַחֲטוֹא גְדוֹלִים יוֹתֵר.

עַל-פִּי "נִמְנוּ וּגְמָרוּ" – לְאַחֵר שֶׁמְנוּ אֶת מִסְפָּר מְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" לְעוֹמֵת מְצוֹת "עֲשֵׂה", הַחֲלִיטוּ שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא, כִּינֵן שְׂאֵז לְפָחוֹת לֹא יוֹכֵל לְעִבוּר עַל מְצוֹת הַ"לֹא תַעֲשֶׂה". וְתִמְהוּ עַל-כֹּךְ הַמְפָרְשִׁים: הֲרֵי הַקַּב"ה הוּא תְּכַלִּית הַטוֹב, וְדֶרֶךְ הַטוֹב הִיא לְהִיטִיב עִם אַחֲרִים. אִם כֹּךְ, אֵיךְ יִתְּכֵן שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֶת הָאָדָם, כֹּךְ שֶׁסִּיכּוּיּוֹ לַחֲטוֹא גְדוֹלִים יוֹתֵר?

עַל-כֹּךְ עוֹנִים חו"ל (אבות ה', יח'): "כָּל הַמּוֹזְפָה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ" – אָדָם, שֶׁכָּל מִגְמָתוֹ הִיא לְזָכוֹת אֶת הָרַבִּים, וְלִהְעֵנִיק לָהֶם מִזִּיו הַתּוֹרָה שֶׁלָּמַד, "נַח(=עֲדִיף) לוֹ... שֶׁנִּבְרָא יוֹתֵר מִשְׁלֹא נִבְרָא", שֶׁהָרִי אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲשׂוֹשׁ שֶׁיַּעֲבוּר עַל מְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה", הַמְרֻבּוֹת מִמְצוֹת "עֲשֵׂה" – שֶׁהָרִי מוּבְטָח לוֹ שֶׁ"אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ". וְזֶהוּ גַם פְּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה "רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכָּאֵי קִבֵּל מֵהֵלֵל וּמִשְׁמַאֵי", כְּלוּמֵר רַבִּי יוֹחָנָן קִבֵּל מִמַּחְלֻקַּת הֵלֵל וּשְׁמַאֵי (שְׁנִחְלְקוּ בֵּינֵיהֶם אִם נַח לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא, אוֹ שְׁלֹא), וְלָמַד מֵהֶם שֶׁ"אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבָּה – אֵל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ" – כְּלוּמֵר, אִם לְמִדַּת תּוֹרָה "אֵל תַּחֲזִיק טוֹבָה(=תּוֹרָה זוֹ) לְעַצְמְךָ", אֲלֵא לָמַד אוֹתָהּ לְאַחֲרִים, תַּעֲנִיק וְתוֹזְפָה אֶת הָרַבִּים, שְׂאֵז מוּבְטָח לָךְ שְׂאֵין חֲטָא בָּא עַל יְדֶךָ, וְדַע לָךְ "כִּי לְכַךְ נּוֹצְרֵת" – רַק בְּגִלְזָה זֶה(=יְכוּי הָרַבִּים) כְּדָאֵי שֶׁנּוֹצְרֵת, שֶׁכֵּן "כָּל הַמּוֹזְפָה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ", וְרַק אֵז "נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא יוֹתֵר מִשְׁלֹא נִבְרָא".

עַל-פִּי הָאָמוּר, אֲפֶשֶׁר לְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק (איוב ה', ז'): "אָדָם לְעַמְל יוֹלֵד". "לְעַמְל" רְאִשֵׁי תִיבוֹת: לְלָמוּד עַל מְנַת לְלָמַד. אוֹמֵר הַ"עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל": פְּסוּק זֶה בָּא לְתַרְץ, מִדּוּעַ נּוֹלֵד הָאָדָם. שֶׁהָרִי חו"ל קָבְעוּ שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא, כִּינֵן שֶׁכָּאֵמוּר, מְרֻבּוֹת מְצוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" מִמְצוֹת "עֲשֵׂה", וְלָכֵן אוֹמֵר הַפְּתוּב: "אָדָם לְעַמְל יוֹלֵד". "לְעַמְל" רְאִשֵׁי תִיבוֹת: לְלָמוּד עַל מְנַת לְלָמַד – דַּע לָךְ שֶׁצָּרִיךְ לְלָמוּד תּוֹרָה עַל מְנַת לְהִעֲנִיקָה לְאַחֲרִים, שֶׁכֵּן "כָּל הַמּוֹזְפָה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ", וְרַק כֹּךְ "נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא יוֹתֵר מִשְׁלֹא נִבְרָא". "בְּשַׁעַת קִבְלַת (ה)תּוֹרָה נִעְקַר הַר הַמּוֹרִיָה, וּבָא לְמִדְבָּר, כְּדֵי שֶׁתִּנְתֵּן הַתּוֹרָה (עֲלִיו)"

עַל מְעַמְד הַר סִינַי אוֹמֵר מְדַרְשׁ יְלָקוּט רְאוּבֵנִי דְבַר פְּלָא (יתרו אות נ'): "בְּשַׁעַת קִבְלַת (ה)תּוֹרָה נִעְקַר הַר הַמּוֹרִיָה, וּבָא לְמִדְבָּר, כְּדֵי שֶׁתִּנְתֵּן הַתּוֹרָה עַל מְקוּם מְעוֹלָה זֶה".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין, לְשֵׁם מָה עֲשֵׂה הַקַּב"ה נִס נִפְלָא כְּזֶה, לְחַבֵּר יַחַדְיוֹ אֶת שְׁנֵי הַהָרִים – הַר הַמּוֹרִיָה וְהַר סִינַי – כְּדֵי לְתַת עֲלֵיהֶם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

יֵשׁ לוּמֵר בְּעֵינֵינוּ זֶה עַל-פִּי מָה שֶׁשָּׁנִינוּ בְּגִמְרָא (ב"ב קנח'): "אוֹרֵא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים" (=הָאוֹר שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

מוֹסִיף **חֻכְמָה**). וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף מֵה שְׁכֵתוֹב בַּמִּדְרָשׁ (בראשית רבה ב', יב): "וַיִּזְהַב הָאָרֶץ הַהוּא טוֹב" – מְלַמֵּד, שְׁאִין תּוֹרָה כְּתוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא חֻכְמָה כְּחֻכְמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

אִם כֵּן, וְאוֹיֵר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל **מַחֲכִים** וְעַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִפְתָּחִים עוֹד שְׁעָרֵי חֻכְמָה – הִנֵּה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁהַר הַמּוֹרֵיָה, שְׁעָלֵינוּ בְּנֵבֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מְסוּגָל לְהַשְׁגוֹת עוֹד יוֹתֵר גְּדוּלוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְזֹאת, כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ בַּגְּמָרָא (תענית טז): "מֵאֵי הָרַ הַמּוֹרֵיָה?... הָרַ שְׁיִצָּא מִמֶּנּוּ הוֹרָאָה לְיִשְׂרָאֵל". וּפְרַשׁ רַש"י: "הוֹרָאָה – תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה, יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב (וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל)". לְפִי זֶה יֵשׁ לוֹמֵר, שְׁבִקֵשׁ הַקַּב"ה, בְּרוֹב רַחֲמָיו וְחַסְדָּיו, לְמַסּוֹר אֶת הַתּוֹרָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְרָגָה הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר, בְּבַחֲיַנַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן עָקַר אֶת הָרַ הַמּוֹרֵיָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִבִּיא אוֹתוֹ לְמִדְבָּר, כְּדִי שֶׁתִּנְתֵּן הַתּוֹרָה עָלָיו. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׁעַל-יְדֵי כֵּן זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַת "אוֹיֵרָא דְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל **מַחֲכִים**" – שְׁאִין תּוֹרָה כְּתוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

עַל-פִּי זֶה יוֹמֵתֵךְ לָנוּ לְיֹשֵׁב מֵה שֶׁהִתְחַנֵּן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לָהּ (פְּרַשְׁת וְאַתְחַנֵּן): "וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר: אֲדַנִּי ה', אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ וְאֶת יְדֶךָ הַחֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבְאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְּבוּרַתְךָ: אַעֲבֶרָה נָא וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, הֵהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן". וְכִבֵּר נִתְיָגְעוּ הַמְּפָרְשִׁים (רֵאָה רַש"י) לְיֹשֵׁב אֶת הַלְשׁוֹן "אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ". שָׁכַן, מִשְׁתַּמֵּעַ מִכָּאֵן, שֶׁהַקַּב"ה כָּבַר הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת לְמֹשֶׁה אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אֲךָ לְפִי הָאֵמוֹר יֵשׁ לוֹמֵר, כִּי הַיּוֹת וּבְמִתֵּן תּוֹרָה עֲלֶה מֹשֶׁה עַל הָרַ סִינַי, נִמְצָא שְׂזִכָּה לְעִמּוּד גַּם עַל הָרַ הַמּוֹרֵיָה, שְׁנַעֲקַר וְעָמַד עַל הָרַ סִינַי, וְעַל-יְדֵי כֵּן הִרְגִישׁ מֹשֶׁה בְּקְדוּשַׁת תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ שֶׁהִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה: "אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ וְאֶת יְדֶךָ הַחֲזָקָה" – דְּהִינּוּ, בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה, כְּשֶׁעֲמַדְתִּי עַל הָרַ הַמּוֹרֵיָה, הִתְחַלֵּתִי לְהִרְגִישׁ אֶת קְדוּשַׁת הַתּוֹרָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְהוֹסִיף מֹשֶׁה וְאָמַר: "אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבְאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְּבוּרַתְךָ" – רַק אַתָּה, שְׁאַתָּה כָּל-יְכוֹל, יְכוֹל לְעַקּוֹר אֶת הָרַ הַמּוֹרֵיָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלְהַעֲמִידוֹ עַל הָרַ סִינַי, עַל-כֵּן: "אַעֲבֶרָה נָא וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה(=אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל)... הֵהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן".

וּפְרַשׁ ה' מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" (וְאַתְחַנֵּן אוֹפֵן ט'), שְׁמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּקֵשׁ לְהִיכַנֵּס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת וּשְׁלִימוֹת בַּתּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ שְׁאָמַר לָהּ: "אַעֲבֶרָה נָא וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה... הֵהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן". וּבְמִלָּה "לְבָנוֹן" הִתְכַּוֵּן מֹשֶׁה לְ-**ל"ב** נְתִיבוֹת חֻכְמָה, וּלְ-**נ"ג** שְׁעָרֵי בִינָה – שְׁאוֹתֵם יוֹכֵל לְהַשִּׁיג רַק בְּ"אֶרֶץ הַטּוֹבָה"(=בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל), כִּיּוֹן שֶׁ"אוֹיֵרָא דְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל **מַחֲכִים**". עַל-כֵּן הִשִּׁיב לוֹ הַקַּב"ה "רַב לְךָ" – דִּי לְךָ הַהֲשָׁגָה שְׁגָלִיתִי לְךָ, קוֹדֵם מוֹתֵךְ, אֶת שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים(=נ'). (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהוֹק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) "עֲמַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה"

מְסוּפֵר עַל הַגְּאוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן סוֹפֵר זצ"ל, בְּעַל ה"כְּתָב סוֹפֵר", שְׁבִרְגַע שָׁנָה מְטַרְדוֹתָיו קִמְעָא (וְהָיָה זֶה בְּעִיקָר בְּאִישׁוֹן לִילָה), יָשָׁב וְהִגָּה בַּתּוֹרָה, עֲמַל בָּהּ, הִמִּית עֲצָמוֹ עֲלֶיהָ, הִתְיָגַע בָּהּ יְגִיעַת-בְּשׂוֹר, אִמָּץ וּרְפוּ אֶת כָּל חוּשָׁיו. לִילָה אַחַד כְּמַעַט נִחְנַק אַחַד מִיְלָדֵי קְרֵאָקָא, שְׁסָבַל קִשׁוֹת מִמַּחֲלַת הָאֲסִכְרָה, לֹא עֲלִינוּ, וְהוֹתַקָּף בָּהּ בְּאִמְצָע הַלִּילָה. כָּל הַתְּחַבּוּלוֹת כְּדִי לְהַקְּל אֶת נְשִׁימָתוֹ עָלָיו לֹא הוֹעִילוּ. בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה אָבְדוּ עֲצוֹת בְּהִבְטָם עַל רוּעַ מִצְבּוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד. לֹא יְכוֹל עוֹד הָאָב לְהִתְאַפֵּק, וּבְעוֹגְמַת נִפְשׁוֹ נִסַּח הַחֻצָּה, וְהִסְתַּכַּח בְּרַחוּבוֹת שְׁכוּנָתוֹ. עֶבֶר הָאִישׁ לִיד חֲלוּנוֹ שֶׁל הַגְּאוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן סוֹפֵר, וְרֵאָה שְׁנָרוֹ עָדִין לֹא כָּבֵה, וְהוּא עוֹסֵק בְּלִימוּדוֹ. הַחֲלִיט הָאָב לְהִיכַנֵּס וּלְשַׁטּוֹחַ בְּפָנָיו אֶת מֶר שִׁיחוֹ, עַל הַסְּכָנָה הָאִיּוֹמָה הָאוֹרֶבֶת לִילָדוֹ. שְׁמַע הָרַב עַל מִצְבַּ הַיֶּלֶד, הִסִּיר אֶת צְעִיפוֹ, וְצוּהָ לְהִנְיָחוֹ עַל צְנוּאר הַיֶּלֶד. אוּלָם, הוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי תְנָאִים: הָאֶחָד, שִׁיחֻזִּיר הָאָב מִיָּד בְּבִקְרָא אֶת הַצְּעִיף, וְתְנָאֵי שְׁנֵי, שִׁישְׂאָר הַדְּבָר בְּסוּדֵי סוּדוֹת.

מִהָר הָאָב וְעֵטָף אֶת צְנוּאר יְלָדוֹ בְּצְעִיפוֹ שֶׁל הָרַב, וְרֵאָה זֶה פְּלֵא – מִיָּד הַחֲלוֹת הַיֶּלֶד לְנִשְׁוֹם לְרוּחָהּ, וְהַסְּכָנָה חֲלָפָה. עִם שַׁחַר הַחֻזִּיר הָאָב אֶת הַצְּעִיף לְרַב, וְהוֹדָה לוֹ בְּרַגְשׁ עַל הַצֵּלַת יְלָדוֹ. נִעְנָה לוֹ הָרַב: "לֹא עֲשִׂיתִי מְאוּמָה, זְכוֹת עֲמַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַסְּפוּגָה בְּצְעִיף עֲמָדָה לִילָדוֹ!". "וּמְדוּעַ הִתְנַה עִמִּי הָרַב אֶת הַתְּנָאִים הָאֵמוּרִים?" – הַפְּצִיר בּוֹ הָאָב שִׁיִּסְבִּיר לוֹ. הִבְהִיר לוֹ בְּעַל ה"כְּתָב סוֹפֵר": "אֶת הַצְּעִיף בְּקִשְׁתִּי מִשׁוּם שְׁאִין לִי צְעִיף נוֹסָף, וְאֲנִי זְקוּק לוֹ (יַעַן כִּי סָבַל מִעֲנִי וּמִמַּחֲסוֹר). וּמְדוּעַ לְהַשְׂאִיר אֶת הַעֲנָיִן בְּסוּדֵי הָרַי, כָּל שְׁעוֹת הַיּוֹם טוֹרְדִים אֶת מְנוּחָתִי בְּעֲנִינֵי הָעִיר, וְלִכֵּן לּוֹמֵד אֲנִי רַק בְּשְׁעוֹת הַלִּילָה הַמְּאוּחָרוֹת. וְעַתָּה, אִם יוֹדַע לְאַנְשֵׁי הָעִיר שְׁאֲנִי עֹר בְּשְׁעוֹת אֵלוֹ, יִטְרִיחוּנִי גַם אֵן, וְאַהֲרִיָּה בְּטַל מִלִּימוּדֵי לְגַמְרִי, וְאֵן מְנִין יְהִיָּה לְךָ צְעִיף לְרַפּוּאָה?".

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בַּמִּדְבָּר "אֵל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחֵמִים" רְאִשֵׁי תֵיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" 🕯️ כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:07

עֲרַשׁ"ק כַּג' אִיר תִּשְׁע"ד (3.5.2014) "צִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:20 (ר"ת 21:04)

הַפְּטָרָה: "וְהָיָה מִסְפָּר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי" (א' א')

בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים נִתְּנָה הַתּוֹרָה: **בְּאֵשׁ, בְּמַיִם וּבַמִּדְבָּר**. מָה אֵלּוּ בְּחִינָם לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם, כִּי גַם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה – חִינָם הֵם. מְעִירִים עַל-כֵּן חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל: שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלֶּה – **הָאֵשׁ, הַמַּיִם וְהַמִּדְבָּר** – מוֹרִים לְאָדָם אֶת הַדֶּרֶךְ שְׁעָלָיו לְלַכֵּת בָּהּ, כִּדֵּי לְעֲלוֹת בְּמַעְלוֹת הַתּוֹרָה וְהִירָאָה: **הָאֵשׁ** – זו שְׁלֵהֶבֶת יְהוָה, הַלֵּהֵט וְהַהֲתַלְהֵבוֹת שֶׁבְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שֶׁבְּשָׂמַיִם. **הַמַּיִם** – זו שְׁפִלוֹת הַרוּחַ, הָעֲנֻתוֹנוֹת. וְהַמִּדְבָּר – הוּא סִמּוֹל הַצְּנִיעוּת וְהַהֲסַתְּפָקוֹת בְּמוֹעֵט, כְּמֵאמֶר חו"ל: "כִּי הִיא דְרָכָה שֶׁל תּוֹרָה: פֶּת בְּמַלְחָת תֹּאכַל, וּמַיִם בְּמִשׁוּרָה (=בְּמִידָה קִטְנָה) תִּשְׁתֶּה, וְעַל הָאָרֶץ תִּישֵׁן. וְאִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵן – אֲשַׁרְיָךְ וְטוֹב לָךְ" (אבות ו', ד').

דָּבָר אַחֵר אָמַר רַבִּי אֲבָא בַר כַּהֲנָא: בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת נִתְּנָה הַתּוֹרָה: בְּאָרֶץ מִצְרַיִם, בְּהַר סִינַי, וּבְאַהֲל מוֹעֵד. בְּאָרֶץ מִצְרַיִם: פְּרַשְׁת פְּסָחִים, פְּרַשְׁת בְּכוֹרוֹת וּפְרַשְׁת תְּפִילִין (שְׁמוֹת יב', יג'). בְּהַר סִינַי נִתְּנוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, וְכֵן הַדִּינִים וּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁפָּן. וּבְאַהֲל מוֹעֵד נִתְּנוּ הַקְּרָבָנוֹת וּשְׁאָר הַמִּצְוֹת.

וְלָמָּה בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת נִתְּנָה הַתּוֹרָה? – לְלַמְּדֵנוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְשִׁלְשָׁה דְבָרִים: **לְמַיִם, לְיַיִן וּלְחֵלֶב**. חֵלֶב – מָה חֵלֶב, מִחֵיָה אֶת הַתִּינוּק – כִּי הַתּוֹרָה מִחֵיָה אֶת לוֹמְדֶיהָ, שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ז', יב'): "הַחֲכָמָה תִּחֵיָה בְּעֵלְיָהּ". **יַיִן** – מָה **יַיִן**, מִשְׁמַח אֶת הַלֵּב – כִּי דְבָרֵי הַתּוֹרָה מְשַׂמְחִים אֶת הָאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "פְּקוּדֵי (=פְּקוּדוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת) ה' יִשְׂרָאֵל מְשַׂמְחֵי לֵב" (תהילים יט', ט'). **מַיִם** – מָה **הַמַּיִם**, מְסוּרִים (=נִתְּנִים) לְכָל – כִּי גַם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, כָּל מִי שְׂרוּצָה יְכוּל לְבוֹא וּלְלַמּוֹד.

וְעוֹד מוֹסִיפִים חו"ל, שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בַּמִּדְבָּר, שֶׁהוּא הַפְּקָר לְכָל, לְלֹא בְּעֵלִים, וְכָל הַרוּצָה יְכוּל לְזַכּוֹת בָּהּ. וְכֵן, מָה הַמִּדְבָּר הַזֶּה, שְׂאִין הָאָדָם יְכוּל לְהִלָּךְ עַד סוּפוֹ – כִּי הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂאִין לְאָדָם כַּח לְהַגִּיעַ עַד סוּפָם. "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי" (א' א')

אָמַר רַבִּי נִפְתָּלִי מְרֻפְשֵׁיץ: מְצִינוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְמַיִם, הַהוֹלְכִים מִמְּקוֹם גְּבוּהָ לְמְקוֹם נְמוּךְ. וְזֹאת, כִּדֵּי לְלַמְּדֵנוּ שְׂאִפִּילוֹ הָאָדָם הַפְּחוֹת שֶׁבְּפִחוֹתֵים מְסוּגָל לְקְלוֹט אֶת אוֹר הַתּוֹרָה, הַמְּגִיעַ גַּם אֵלָיו. וְרָמְזוּ לְדָבָר זֶה: הַקַּב"ה נָתַן אֶת תּוֹרָתוֹ בַּמִּדְבָּר שְׂמֵמָה, מְקוֹם נְחֹשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב, בְּעוֹבֵי הַרִיקָנוֹת וְהִישִׁימוֹן, הַמְּקוֹם הַנְּחוּת בְּיֹתֵר בְּכַדּוֹר הָאָרֶץ הַמְּיוֹשֵׁב – שֶׁם נָתַן הַקַּב"ה אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּדֵּי לְהוֹרוֹת לָנוּ, כְּאֵמֹר, שֶׁכָּל אָדָם, וְאִפִּילוֹ בַּמְּדֻרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּיֹתֵר, אִם רַק רוּצָה הוּא, יְכוּל לְהַתְּחַבֵּר אֶל הַתּוֹרָה וּלְקְלוֹט אֶת אוֹר הַקְּדוּשָׁה.

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי" (א' א')

הַחֲכָם הַמוֹפְלֵג רַבִּי חַיִּים יוֹסֵף דּוֹד אֲזוּלָאִי, הֵלֵא הוּא "הַחִיד" א", מְצִינָ שׁ" בַּמִּדְבָּר סִינַי הוּא בְּגַמְטְרִיָה "שְׁלוֹם" (386). וְכַבֵּר הָעִירוֹ חו"ל בְּמַכִּילְתָּא לְפְרַשְׁת "יִתְרוֹ", שֶׁבְּבוֹאֵם לְמִדְבָּר סִינַי הָיוּ כָּל הַשְּׁבִטִים מְאוּחָדִים וּמְלוּכָדִים, כְּפָתוּב (בְּלִשׁוֹן יְחִיד): "וַיִּחַן שֵׁם יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת יט', ב') – כְּאִשׁ אַחַד, בְּלֵב אַחַד (עַפ"י רש"י). וּבִזְכוּת זֶה, זָכוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמַעֲמַד הַנְּשָׁגָב שֶׁל קַבְּלַת הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה. מוֹסִיף "הַחִיד" א" בְּעִנְיָן זֶה, וְאוֹמֵר: כִּיּוֹן שְׁבָרוּב הַשְּׁנַיִם, קוֹרְאִים אֶת פְּרַשְׁת "בַּמִּדְבָּר" בְּשִׁבְת שְׁלִפְנֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת – מִן הָרְאוּי לְהַרְבוֹת בְּעֲשִׂיַת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ קוֹדֵם חַג מֵתָן תּוֹרָה, כְּדֶרֶךְ שְׂאֵנוּ נוֹהֲגִים בְּכָל שָׁנָה לְפָנֵי הַיָּמִים הַנּוֹרְאִים.

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי" (א' א')

פְּרַשְׁת "בַּמִּדְבָּר" נִקְרָאת, בְּדֶרֶךְ כָּלָל, בְּשִׁבְת שְׁלִפְנֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת, חַג מֵתָן תּוֹרָתֵנוּ. דְּבָר זֶה – אוֹמְרִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל – הוּא מֵתָנָת עֲזָרָא הַסּוּפֵר, כִּדֵּי לְהַפְּסִיק בֵּין דְּבָרֵי הַתּוֹכְחָה לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּפְרַשְׁת "בְּחֻקֵּי", לְבִין חַג הַשְּׁבוּעוֹת – שְׁלִפְנֵי חו"ל הוּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְפָרוֹת הָאֵילָן (רֵאשׁ הַשָּׁנָה א', ב').

נֹאמֵר בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (א', ז'): בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים נִתְּנָה הַתּוֹרָה: **בְּאֵשׁ**, **בְּמַיִם** וּבַמִּדְבָּר. מִה אֵלוּ, בְּחִינָם לְכֹל בְּאֵי הָעוֹלָם, כִּד דְּבַרֵי הַתּוֹרָה – חִינָם הֵם. כְּמוֹ כֵן, אֹמְרִים חו"ל, שְׁשִׁלְשַׁת הַדְּבָרִים הֵלְלוּ, שִׁבְחָם נִתְּנָה הַתּוֹרָה – **בְּאֵשׁ**, **בְּמַיִם** וּבַמִּדְבָּר – רוֹמְזִים גַּם עַל מְסִירוֹת נַפְשָׁם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים. "**בְּאֵשׁ**" – רָמְזוּ לְמַעֲשֵׂה אֲבִירָהּ אֲבִינוּ, שְׁקַפֵּץ לְכַבֵּשׁן הָאֵשׁ לְמַעַן אֲמוּנָתוֹ. "**בְּמַיִם**" – רָמְזוּ לְמַעֲשֵׂה נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינַדָב, שְׁקַפֵּץ לְיָם-סוּף בְּרֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְפָנֵי שְׁנַבְקֵעַ הַיָּם. "וּבַמִּדְבָּר" – רָמְזוּ לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁהִלְכוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר, בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה. "וְשִׁמְרוּ הַלְוִיִּם אֶת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁפַּח הָעֵדוּת" (א' נג')

תְּמַהוּ חו"ל: הֲלֹא הַלְוִיִּם נִפְקְדוּ(=נִסְפְּרוּ) מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעְלָה, כְּכַתוּב: "פָּקֵד אֶת בְּנֵי לֵוִי... מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעְלָה תִּפְקְדֵם", וְעַם זֹאת נוֹעְדוּ לְהִיּוֹת "שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ". וְאִיזוֹ שְׁמִירָה יְכוּל לְשִׁמּוֹר תִּינוּק בֶּן חֹדֶשׁ יָמִים? אֲלֹא – אֹמֵר בְּעַל "אֲבֵנֵי אֶזֶל" – דְּבַר זֶה בָּא לְלַמְּדֵנוּ כִּי הַשְׁמִירָה מְסַבֵּב לְמִשְׁפַּח לֹא נִשְׁאַה אֹפִי גּוֹפְנִי, אֲלֹא רוֹחֵנִי בְּלֶבֶד. לֹא בְּפוֹחֶם הַגּוֹפְנֵי שְׁמָרוּ הַלְוִיִּם עַל הַמִּשְׁפָּח, כִּי אִם בְּקִדּוּשָׁתָם וּבְרַמְתָּם הַרוּחָנִית. וּבְסִגּוּלוֹת אֵלֶּה הֵיחָד בֶּן הַלְוִיִּם מְחוּנָן מִיַּד עִם צֵאתוֹ לְאוֹרֵי הָעוֹלָם.

"כֹּאֲשֶׁר יַחֲנוּ בֶּן יִסְעוּ" (ב' יז')

מַעֲרִימִים כְּאֵן חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל: פְּעָמִים רַבּוֹת אָנוּ נִתְקַלְמִים בְּבְנֵי אָדָם, הַקּוֹבְעִים עֵתִים לַתּוֹרָה וּמְדַקְדְּקִים בְּמַצּוֹה קְלָה כְּבַחְמוּרָה – כָּל עוֹד הֵם מְצוּיִים בְּעִיר מְגוּרֵיהֶם, וּמְנַהֲלִים אוֹרַח חַיִּים קְבוּעַ וּמְסוּדָר. אֵךְ בְּשַׁעָה שֶׁהֵם מְטַלְטְלִים בְּדַרְכֵי, הַרְחַק מִבְּתֵיהֶם וּמַעֲרִים, וּמִשְׁנִים אֶת אוֹרְחוֹתֵיהֶם הַקְּבוּעִים, הֵם מוֹרִים הֵיטֵר לְעַצְמָם לְמַעַט בַּתְּלִמּוּד תּוֹרָה וּלְזִלְזוּל בְּמַצּוֹת שׁוֹנוֹת.

כְּלָפִי מְנַהֵג נִפְסֵד זֶה שֶׁל רַבִּים וְטוֹבִים בְּיִשְׂרָאֵל, קוֹרְאֵת כְּאֵן הַתּוֹרָה: "כֹּאֲשֶׁר יַחֲנוּ בֶּן יִסְעוּ" – עַל כָּל אָדָם לְהִתְנַהֵג בְּשַׁעַת מְסַעוֹ בְּדַרְכֵי כְּפִי שֶׁהוּא מִתְנַהֵג בְּבֵיתוֹ וּבְעִירוֹ. וְכֵן נֹאמֵר בְּפִרְשַׁת "שְׁמַע": "וְדַבַּרְתָּ בְּסִימָהּ (בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה) בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדַרְכְּךָ". כִּי מְבַחֲנוּ שֶׁל הָאָדָם שׁוֹמֵר הַמַּצּוֹת הוּא לְעִמּוּד בְּנִסְיוֹן הַקֶּשֶׁה שֶׁל טְלִטּוּלֵי הַדֶּרֶךְ, בְּלִי לוֹתֵר עַל קוֹצוֹ שֶׁל יו"ד, וּלְהַקְפִּיד לֹלֵא פְּשׁוּרוֹת בְּקִיּוּם הַמַּצּוֹת.

"וַיִּפְקֹד אֶתְּם מֹשֶׁה עַל פִּי ה'" (ג', טז')

אָמַר מֹשֶׁה לְפָנֵי הַקֹּב"ה: אֶתְּהָ אֹמֵר לִי, שְׁאַמְנָה אֶתְּם(=אֶת בְּנֵי לֵוִי) מִבֶּן חֹדֶשׁ. כְּלוּם יְכוּל אֲנִי לְהִיּוֹת מְחֻזָּר בְּחִצְרוֹתֵיהֶם וּבַתּוֹךְ בְּתֵיהֶם, וְלִסְפֹּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּשֶׁאֶתְּהָ אֹמֵר לִי: "כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעְלָה תִּפְקְדֵם" (וְכוֹנֶנֶת מֹשֶׁה רִבְּנֵי הַיְּתָה, שְׁאִין הַדְּבַר צְנוּעַ לְחֹדוֹר לְבֵיתוֹ וּלְפִרְטִיוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם). אָמַר לוֹ הַקֹּב"ה: אֶתְּהָ עוֹשֶׂה אֶת שְׁלֶךְ, וְאֲנִי עוֹשֶׂה אֶת שְׁלִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַלְוִי, בְּשֵׁם רַבִּי שְׁלוֹם: הֵיחָד מֹשֶׁה הוֹלִיךְ וְעוֹמֵד עַל פֶּתַח אֶהְלִיָּהֶם, וְהַשְׁכִּינָה מְקַדְּמָת וְאוֹמְרָת לוֹ: חֲמִשָּׁה תִּינוּקוֹת יֵשׁ בְּבֵית זֶה, שְׁמוֹנָה תִּינוּקוֹת יֵשׁ בְּאֶהֱלֵי זֶה, עֶשְׂרֵה תִּינוּקוֹת יֵשׁ בְּאֶהֱלֵי זֶה, וְכו'. הוּא שְׁנֹאמֵר: "וַיִּפְקֹד אֶתְּם מֹשֶׁה עַל פִּי ה'" – כְּשֵׁם **וְהַשְׁכִּינָה** אוֹמְרָת לוֹ.

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹם..." (ג', מט')

מְסוּרַת מְקוּבְּלַת הַיָּא, שֶׁהָאוֹכֵל בְּסַעוּדַת פְּדִיּוֹן הַבֶּן, נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוֹ צֵם פַּד' (=84) תְּעַנִּיּוֹת. וְכֵן כּוֹתֵב רַבִּי חַיִּים חֲזוֹקִיָּהוּ מְדִינִי (רַבָּה שֶׁל חֶבְרוֹן בְּתַחֲלִילַת הַמַּאֲהָ), בְּסַפְרוֹ "שְׁדֵי חֲמֵד": בְּהִיּוֹתִי בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ, יְרוּשָׁלַיִם, בְּשַׁנַּת תַּרנ"ט, הִזְמִינוּ אוֹתִי לְפְדִיּוֹן הַבֶּן, וְאָמְרוּ לִי שִׁישׁ(=שְׁכַתוּב) בְּסַפְרִים, שְׁסַעוּדַת פְּדִיּוֹן הַבֶּן עוֹלָה פַּד' תְּעַנִּיּוֹת! וְסַמְךָ לְדְבַר הַבִּיאוֹ רָמְזוּ מִן הַכְּתוּב: "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹם" – פְּדִיּוֹם אוֹתִיּוֹת פַּד' יוֹם, שְׁשִׁקוּלָה סַעוּדַת הַפְּדִיּוֹן כֶּ-פַּד' יָמֵי צוּם.

"מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל"

מְסוּפֵר עַל הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים מְצַאנּוֹ, שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים בְּלֶבֶד, יָדַע כְּבָר בְּעַל-פֶּה אֶת כָּל תַּרִּי"ג(=613) הַמַּצּוֹת, כְּפִי שְׁסוּדָרֵן הַרַמְבַּ"ם. שְׁאַלּוּ אֶת חַיִּים הַפְּעוּט: מִה רְאִיתָ תּוֹעֵלַת לְלִמּוּד בְּעַל-פֶּה אֶת כָּל תַּרִּי"ג הַמַּצּוֹת? עָנָה לָהֶם חַיִּים הַקָּטָן, וְאָמַר: נוֹכַחְתִּי לְדַעַת, כִּי חֲלִילִים חֲיִיבִים לְדַעַת בְּעַל-פֶּה אֶת כָּל הַפְּקוּדוֹת הַיּוֹצְאוֹת מִפִּי הַמְּפָקֵד. גַּם אָנוּ, הַיְּהוּדִים, חֲלִילִים בְּצָבָאוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְדַעַת בְּעַל-פֶּה אֶת כָּל הַפְּקוּדוֹתֵינוּ וְחֻקֵּינוּ. וְהִיּוֹת וְאֲנִי מִשְׁתַּוְּקָק לְהִיּוֹת חֵיל טוֹב וּמְצַטִּין בְּצָבָא ה', לְמַדְתִּי כְּבָר אֶת כָּל הַחֻקִּים בְּעַל-פֶּה...

שְׁכַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נֹא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!